

Ikt.sz.: AIB/83/2012.

AIB-22/2012. sz. ülés
(AIB-134/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés az **Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága**
2012. május 15-én, kedden 9 óra 1 perckor
az Országház főemelet 58. sz. termében
megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>A bizottság részéről</i>	4
<i>Megjelent</i>	4
<i>Elnöki bevezető, napirend megszavazása</i>	6
<i>Szavazás a napirend módosításáról</i>	6
<i>A büntető törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/6958. szám) (Általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)</i>	6
<i>Dr. Répássy Róbert előterjesztése</i>	6
<i>Képviselői hozzászólások</i>	9
<i>Dr. Répássy Róbert viszontválaszai</i>	40
<i>Döntés az általános vitára való alkalmasságról, előadók állítása</i>	43
<i>A médiaszolgáltatásokkal és a sajtótermékekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat</i>	43
<i>Egyebek</i>	46

Napirendi javaslat

1. A **büntető törvénykönyvről** szóló törvényjavaslat (T/6958. szám) (Általános vita)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
2. A **médiaszolgáltatásokról és a sajtótermékekkel összefüggő** egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7022, szám) (Módosító javaslatok megvitatása)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Salamon László** (KDNP), a bizottság elnöke
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Cser-Palkovics András (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Bohács Zsolt (Fidesz)
Dr. Gruber Attila (Fidesz)
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
Kozma Péter (Fidesz)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz)
Dr. Molnár Attila (Fidesz)
Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz)
Dr. Puskás Imre (Fidesz)
Dr. Szakács Imre (Fidesz)
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz)
Dr. Varga István (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz)
Dr. Rubovszky György (KDNP)
Dr. Bárándy Gergely (MSZP)
Dr. Varga László (MSZP)
Dr. Steiner Pál (MSZP)
Dr. Ipkovich György (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik)
Dr. Staudt Gábor (Jobbik)
Pósze Lajos (független)

Helyettesítési megbízást adott:

Dr. Cser-Palkovics András (Fidesz) dr. Zsiga Marcellnek (Fidesz)
Dr. Bohács Zsolt (Fidesz) dr. Papcsák Ferencnek (Fidesz)
Dr. Gruber Attila (Fidesz) dr. Mátrai Mártának (Fidesz)
Kozma Péter (Fidesz) dr. Molnár Attilának (Fidesz)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz) dr. Horváth Zsoltnak (Fidesz)
Dr. Molnár Attila (Fidesz) Kozma Péternek (Fidesz)
Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz) dr. Vas Imrének (Fidesz)
Dr. Puskás Imre (Fidesz) dr. Turi-Kovács Bélának (Fidesz)
Dr. Szakács Imre (Fidesz) dr. Horváth Zsoltnak (Fidesz)
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz) dr. Vas Imrének (Fidesz)
Dr. Varga István (Fidesz) Pösze Lajosnak (független)
Dr. Vitányi István (Fidesz) dr. Rubovszky Györgynek (KDNP)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz) dr. Cser-Palkovics Andrásnak (Fidesz)
Dr. Rubovszky György (KDNP) dr. Salamon Lászlónak (KDNP)
Dr. Varga László (MSZP) dr. Bárándy Gergelynek (MSZP)
Dr. Lamperth Mónika (MSZP) dr. Ipkovich Györgynek (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) dr. Gyüre Csabának (Jobbik)
Dr. Staudt Gábor (Jobbik) dr. Gyüre Csabának (Jobbik)
Pösze Lajos (független) dr. Vas Imrének (Fidesz)

Meghívottak**Hozzászólók**

Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Apáti István (Jobbik)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 1 perc)

Elnöki bevezető, napirend megszavazása

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság elnöke, továbbiakban: ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Köszöntöm a bizottság tagjait és a napirendekhez meghívott további résztvevőket. Az alkotmányügyi bizottság ülését megnyitom. Napirendi javaslatomat az írásbelivel egyezően tartom fenn. Egy módosító javaslat érkezett Bárándy Gergely részéről, tehát a napirendről vita nélkül határoz a bizottság. De előzetesen a helyettesítés rendjét rögzítjük. Zsiga Marcellt Cser-Palkovics András, Puskás Imrét Turi-Kovács Béla, Molnár Attilát Kozma Péter, Vitányi Istvánt Rubovszky György, Varga Istvánt Pösze Lajos, Vass Imre Papcsák Ferencet helyettesíti, Lamperth Mónikát Ipkovich György.

Szavazás a napirend módosításáról

Először Bárándy Gergely módosító javaslatát teszem fel szavazásra. Ki támogatja a napirend módosítását? *(Szavazás.)* 4 szavazatot kapott. A határozatképesség okából ellenpróbát tartok. *(Szavazás.)* 14 szavazat ellene. Tartózkodás? *(Nincs jelentkező.)* Nem volt. A bizottság határozatképes is egyben.

A napirendet bocsátom szavazásra. Ki ért egyet a javasolt napirend elfogadásával? *(Szavazás.)* 14 szavazattal a bizottság a napirendet elfogadta.

Már most szeretném jelezni, hogy fél tízkor szünetet tartunk, tekintettel arra, hogy az Országgyűlés plenáris ülésén szavazásra kerül sor. Rövid, azt hiszem, két szavazás lesz. Úgy fogjuk alakítani a szünetet, hogy a szavazás végéig tart, nyomban utána folytatjuk.

A büntető törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/6958. szám) (Általános vita) (Első helyen kijelölt bizottságként)

Az első napirendi pontunk a büntető törvénykönyvről szóló törvényjavaslat, a T/6958. számon. Általános vitára való alkalmasság megvitatása. Köszöntöm Répássy Róbert államtitkár urat, egyben megadom a szót a törvényjavaslat ismertetéséhez.

Dr. Répássy Róbert előterjesztése

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem tudom eléggé hangsúlyozni a törvényjavaslat jelentőségét, hiszen az 1978. évi IV. törvény, amely a sorban a harmadik büntető jogi kódex volt, ezt most a negyedik kódex követné. A '78-as Btk. több, mint száz alkalommal módosult és több, mint 1600 pontját érintették a módosítások. Ennek következtében a törvény egysége, összhangja, koherenciája erősen megbomlott, illetve mondjuk úgy, hogy némi belső aránytalanságok és arányeltolódások tapasztalhatóak a hatályos Btk.-ban.

A 2000-es évek elejére már megérett a szakmában az az elképzelés, hogy új büntető törvénykönyvre van szükség. 2001 óta a kormány mellett, vagy a kormány tevékenységét segítve miniszteri biztos irányította az új Btk. kodifikációját, azonban a mai napig nem született meg az új büntető törvénykönyv. Erre teszünk most kísérletet. Úgy gondoljuk, hogy mind szakmailag, mind politikailag megérett a helyzet egy új büntető törvénykönyvre. Az általunk benyújtott törvényjavaslat amellelt, hogy alapvetően nem szakít a magyar büntetőjogi hagyományokkal és a '78. évi IV. és még hatályos Btk. legfontosabb intézkedéseit, legfontosabb intézményeit átveszi, amellelt viszont meg is újítja a büntetőjogot. Ebben az új törvényjavaslatban már érzékelhető a kormány következetes büntetőpolitikája, amelyet már a 2010. évi módosítások is előre jeleztek. Ezeket a 2010. évi módosításokat átveszi az új tervezet.

A javaslatról, a tartalmáról csak nagyon röviden, mert feltételezem, hogy önök nagyjából ismerik a törvényjavaslat tartalmát. Az általános rész újításai között hadd emeljem

ki azt, hogy a törvényjavaslat bevezetné az úgynevezett passzív személyi elvet, azután bizonyos bűncselekmények súlyos, élet elleni súlyos bűncselekmények esetén leszállítaná a törvényjavaslat a büntethetőségi korhatárt azzal együtt, hogy a beszámítási képesség vizsgálatára is sort kell keríteni, és azzal együtt, hogy a 12 és 14 év közötti elkövetővel szemben büntetést nem alkalmazható, kizárólag csak a fiatalokkal szemben alkalmazható intézkedés alkalmazható.

Az általános rész újítása még az, hogy a jogos védelmi helyzetet kiszélesíti a javaslat, amennyiben bizonyos elkövetési szituációkat törvényi vélelemként rögzítene a törvény, azaz ezekben az esetekben az arányosság mérlegelésére nem kerülne sor. Tehát a törvényi vélelem szerint a törvény által meghatározott elkövetési módokon való támadást az élet elleni támadásnak is kell tekinteni, ezért a vele szembeni védekezés során az élet elleni védekezés is, az élet kioltására irányuló védekezés is megengedhető.

Az elévülési idő, az általános elévülési idő minimumát háromról öt évre emelnénk, illetve speciális szabály, hogy egyes sértettek esetén, a kiskorú, gyermekkorú sértettek esetén az elévülési idő rájuk nézve a 18. életévüket követő öt évig még nyitva áll. Tehát az elévülés nem következik be.

Szélesítenénk a bíróság által alkalmazható joghátrányok körét új büntetési, illetve intézkedési nemeket vezetnénk be, így a szabadságvesztés alternatívájaként a rövid tartamú elzárást vezetnénk be, továbbá sportrendezvények látogatásától való eltiltás büntetési nemet, valamint intézkedési nemként megjelenne a jóvátételi munka és az úgynevezett elektronikus adat hozzáférhetetlenné tétele. A szabadságvesztés generális maximumát 20 év helyett 25 évre emelné a javaslat, valamint a büntetés végrehajtási fokozatát nem az elkövetett bűncselekményhez, hanem az elkövető előéletéhez kötné a javaslat. Tehát az előélet határozza meg azt, hogy milyen időpontban bocsátható legkorábban feltételes szabadságra az elkövető.

Megszüntetné a javaslat a részben felfüggesztett szabadságvesztést, mivel ez a mi értékelésünk szerint nem vált be, és meglehetősen jogalkalmazási problémákat vetett fel.

Nagyjából ezek az általános rész legfontosabb újításai.

A különös részben amellet, hogy a belső büntetési rendszert megpróbáljuk újrarendezni, és megpróbáljuk újraértékelni, és újra – idézőjelben – pontozni a bűncselekményeket, amellet a javaslat tartalmaz néhány dekriminálást is, azaz néhány bűncselekmény esetében azt javasoljuk, hogy szabálysértésnek minősüljön, tehát kerüljön ki a Btk.-ból. Ilyen bűncselekmények a határjelrongálás, a földmérési jel megrongálása, sajtórendészeti vétség, a hamis statisztikai adatszolgáltatás, a gazdálkodó szervezet vezető állású személyének visszaélése, beutazási és tartózkodási tilalom megsértése, vásárlók megkárosítása, illetve a javaslatban nem szerepel, a számvevőszéki ellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségek megszegése sem. Ahogyan mondtam, itt nem az a javaslatunk, hogy egyáltalán ne vetődjön fel a joghátrány ezekben az ügyekben, hanem az, hogy szabálysértési szankcióval sújtsuk ezeket a tényállásokat.

Az új tényállások részben már korábbi tényállásokból válnának ki, ilyen például az orvvadászat vagy az orvhalászat, amely a korábbi állatkínzásból válna ki, vagy teljesen újonnan megállapított tényállásokra is javaslatot teszünk. Ilyen a termőföld jogellenes megszerzése, amely a köznapi szóhasználattal „zsebszerződésnek” nevezett jogellenes magatartást szankcionálná az elkövető oldalán, nemcsak a szerződő felek, hanem a közreműködő ügyvédek és közjegyzők is ugyanazzal a büntetési tétellel fenyegetettek ebben a javaslatban.

Új bűncselekményként javasoljuk bevezetni a gazdasági csalás nevű bűncselekményt, amely az eddigi csalási magatartásokhoz képest speciális alakzat, és nem feltétlenül a ténylegesen bekövetkezett kárból indul ki, hanem a – nevezzük egyszerűen – a gazdasági visszaélést szeretnénk így szankcionálni.

Új bűncselekmény-forma a családi kapcsolatok létesítésével visszaélés. Ez az úgynevezett névházasság vagy névleges örökbefogadások elleni fellépés abban az esetben, amennyiben ezzel például állampolgárságot szeretnének megszerezni. Tehát ez egy célzatos bűncselekmény, és ebben az értelemben büntetendő. Tehát önmagában az érdekházasság nem büntetendő természetesen (*Közbeszólás: Bizonyítani hogy lehet?*) (*Derültség.*), az továbbra is szabad, de amennyiben ezzel jogszabályt akarnak kijátszani, az természetesen büntetendő.

A kábítószer bűncselekménye körében újítása a javaslatnak, hogy az úgynevezett elterelésre két éven belül csak egy alkalommal kerülhetne sor, tehát nem lehet folyamatosan az elterelést alkalmazni, illetve a kábítószer-fogyasztást most már nevesítetten is büntetné a Btk. Eddig is közvetve büntette a kábítószer-fogyasztást a büntető törvénykönyv, tehát ebben nem történik alapvető változás.

A szexuális bűncselekmények körében teljesen újrafogalmazzuk a bűncselekmények elnevezését, az elkövetési magatartásokat. Ezzel részben nemzetközi elvárásoknak teszünk eleget.

Az úgynevezett családon belüli erőszak témakörében megvizsgáltuk, hogy vannak-e olyan magatartások a családon belüli erőszak témakörében, amelyet a hatályos büntető törvénykönyv nem büntet és egy olyan esetet találtunk, amelyet a hatályos Btk. nem büntet, ezt pedig külön bűncselekményként javasoljuk bevezetni, ez pedig az együtt élők közötti lelki bántalmazás, amely egyfajta folyamatos lelki zaklató magatartás. Tehát nem éri el az erőszakos magatartást. Amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, akkor megállapítható ez a vétség.

Az ittas járművezetésnél javasoljuk, hogy az eddigi 0,5 és 0,8 ezrelék közötti mérlegelésen alapuló befolyásoltsági helyzet büntetőjogi értékelése helyett azt értékelje a büntetőjog, hogyha 0,5 ezrelék feletti véralkoholszintet tartalmaz az elkövető vére, tehát nincs helye a befolyásoltság mértékének vagy a befolyásoltság mérlegelésének, hanem egy fix véralkoholszint felett már az elkövetés megállapítható. És hogy a félreértékeléseket elkerüljük, Magyarországon természetesen zéró tolerancia van, abban az értelemben, hogy a 0,5 alatti véralkoholszint pedig szabálysértést eredményez. Tehát vagy szabálysértés vagy bűncselekmény valósul meg, hogyha valaki ittasan vezet.

Azt hiszem, hogy nagyjából ezekben a legfontosabb intézkedésekben tudom összefoglalni a javaslat újításait. Talán azzal kellett volna kezdenem, hogy a javaslatunkat mi egy tetterányos és következetes, a jogalkalmazás számára jobban használható törvénykönyvként szeretnénk önök elé tárni. Azt gondoljuk, hogy a tetterányos és a következetes törvény egyben igazságos is, tehát azt gondoljuk, hogy a legfontosabb célja egy új büntető törvénykönyvnek az, hogy igazságos legyen, amellet, hogy természetesen a büntetőjog-tudomány szakmai és emberiességi szempontjainak is megfelel.

Még annyi információt szeretnék mondani, mert tudom, hogy erre vonatkozóan érkezett megkeresés a bizottsághoz, hogy a minisztériumunk meglehetősen széles körű egyeztetést folytatott a törvényjavaslat benyújtása előtt. Február eleje óta nyilvános a büntető törvénykönyv tervezete a kormány honlapján. Ehhez egy hónapig lehet – idézőjelben – társadalmi észrevételekkel élni, tehát nagyon sok, elsősorban elektronikus úton, észrevétel érkezett. Ezek különböző szakmai színvonalúak. Ezt most nem szeretném elemezni, nyilván vannak laikus észrevételek is szép számmal. Egyébként ezek is nagyon hasznosak voltak. A szakmai egyeztetés már a közigazgatási egyeztetés körében történt. A közigazgatási egyeztetés körében egyeztettünk az Országos Bírósági Hivatallal, a Kúriával, a Legfőbb Ügyészséggel és az Ügyvédi Kamarával. Ezek a szervezetek külön-külön is észrevételezték vagy véleményezték a javaslatot, és volt olyan alkalom, amikor együttesen és közvetlenül is egyeztettünk ezekkel a szervezetekkel. Ennek az egyeztetésnek az eredménye abban látható, hogy nem azonos a törvénynek az Országgyűlésnek benyújtott változata a februári nyilvánosságra hozott változattal, tehát körülbelül 30 ponton módosítottuk, pontosítottuk az

eredeti tervezetet, valamint egy tucat új bűncselekményt tartalmaz a törvényjavaslat, amelyet benyújtottunk a Házhoz.

A szakmai szervezetek véleményét, talán nem túlzás azt mondanom, hogy a szakmai szervezetek döntő többségükben támogatják, és elfogadhatónak tartják a törvényjavaslatot. Nyilván vannak olyan kérdések, amelyekben ők sem azonos állásponton vannak. Számunkra is meglepő volt, hogy akár az ügyészség, akár a bíróság, sőt még néha a Kúria is az OBH által összegyűjtött bírósági vélemények sem minden kérdésben voltak egybehangzóak. De ez természetes is, tehát a szakmai szervezetek is eltérően értékelték. Ezekben az ügyekben, amikor nem voltak a szakmai szervezetek egységesek, kénytelenek voltunk a magunk józan szakmai belátása szerint eldönteni a kérdést, és ezért olyan javaslatot nem tudok önnek felmutatni, amellyel minden szakmai szervezet száz százalékosan egyetért, viszont a közigazgatási egyeztetést alapvető koncepcionális viták nélkül tudtuk lezárni, és így került a tisztelt Házhoz. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Még annyit tájékoztatásul, hogy közvetlen a bizottságunkhoz érkezett észrevétel a Társaság a Szabadságjogokért Jogvédő Szervezettől, illetve (*Dr. Staudt Gábor: Halleluja!*), a Magyar Ülnöki Egyesülettől. Ezeket képviselőtársaim rendelkezésére bocsátottuk, tehát megtalálható az önök asztalán. Még azt most rögzítjük az időközben beérkezett meghatalmazások alapján, hogy Gaudi-Nagy Tamást Gyüre Csaba helyettesíti, Gruber Attilát Mátrai Márta, Szakács Imrét Horváth Zsolt és Varga Lászlót Bárándy Gergely képviselő urak helyettesítik.

Megnyitom a hozzászólás lehetőségét, ami tíz percig tart most, mert fél tízkor szünetet tartok. Ezt csak, mert nem volt itt mindenki az ülés elején, mondtam, tudniillik szavazás van a plenáris ülésen. Senki ne tekintse udvariatlanságnak, ha azt fogom kérni, hogy a hosszabb mondanivalóját a szünet után folytassa. Bárándy Gergely kért szót, megadom a szót.

Képviselői hozzászólások

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönöm, hogy szólt elnök úr és nem kezdek bele a hosszabb vélemény kifejtésébe.

Arra használok fel ezt az időt, hogy egy kérdést tegyek fel államtitkár úrnak, ugyanis sajnos késtem, és így részt venni a szavazáson nem tudtam, de értesültem róla, hogy a módosító javaslatomat, ami a napirend kiegészítésére vonatkozott, leszavazta a bizottság. Persze érdekelne engem, hogy ha jól tudom, vita nélkül történt, érdekelne az is, hogy a bizottság tagjai miért nem kíváncsiak arra, hogy milyen anyagok érkeztek be a kormányhoz a büntető törvénykönyv módosítását illetően. Ugyanis ezt mi egyelőre nem láttuk. Azonban ha ezt a bizottság leszavazta, nehéz szívvel, de tudomásul veszem természetesen, mint ahogy mást nem tehetek.

De van az önök által elfogadott társadalmi egyeztetésről szóló törvénynek egy olyan kitétele, amely szerint a felelős miniszter a beérkezett véleményeket mérlegeli, és arról egy összefoglalót készít, és ugyanennek a 11. szakasznak a (2) bekezdése úgy szól, hogy ezt az összefoglalót, olvasom pontosan, csak hogy hű legyek a szöveghez: „az (1) bekezdés alapján elkészítendő összefoglalót törvény esetén az Országgyűléshez történő benyújtást követően kell közzétenni. Én őszintén szólva, lehet, hogy az én figyelmem kerülte csak el, de én nem láttam ilyen összefoglalót, és a bizottság asztalán sem látok ilyen összefoglalót, úgyhogy kérdezném az államtitkár urat, hogyha már a bizottság nem tart igényt arra, hogy komolyabban felkészüljön szakmai szempontból, és megismerje a véleményeket, akkor a jogszabályban leírt összefoglalót hol tette közzé a kormány. Hol tudjuk megtekinteni? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Egy rövid felszólalást szeretnék most csak tenni egy eljárásjogi kérdésről, mert pont most tájékoztam gyorsan képviselőtársaimtól, hogy az államtitkár úr múltkori ígérete vagy vállalása ellenére nem kapjuk meg azokat a szakmai szervezeti véleményeket a Btk.-ról, amelyek nyilván nagyon mértékadóak lennének. Hiszen itt azért egy nagyon komoly szakmai kérdéskörrel is van szó amellet, hogy ez egy büntetőpolitikai kérdéskör, meg politikai ügy is, ugye, hogy a Btk. hogy alakul, milyen tartalommal, de amíg ezeket a közzétett adatokat nem adják ki, addig szerintem érdemi vitát sem jó elkezdni. Én nagyon kíváncsi lennék akár az Ügyvédi Kamara, akár az Országos Bírósági Hivatal véleményére, a Legfőbb Ügyészség véleményére, a bíróságok új elnökének véleményére. Itt komoly emberek komoly véleményei vannak. Ezek nem lehetnek fiókban, amikor mi erről vitatkozunk. Nyilván azért írták le ezt, hogy ez lehessen az erről folyó parlamenti vita, közbeszéd tárgya, és nyilván a javaslatot az emberi jogi bizottsági vitában a tervezeten pontosan ezen véleményekre is tekintettel több tekintetben változtatásokat eszközöltek. Na most, mi erre nagyon kíváncsiak lennénk, szeretnénk tudni vagy látni, és ez tulajdonképpen a kormánynak is jó lenne, hogy hány ponton vezettek át változásokat a tervezethez képest a szakmai szervezetek javaslataira, egy csomó vitát, egy csomó fenntartást el tudnánk kerülni. Én kifejezetten kérem még egyszer az államtitkár urat nyomatékosan, hogy biztosítsa ezt a lehetőséget számunkra. Azért ezt hangsúlyoznunk kell, hogy ez nem egy rendkívüli kérelem vagy egy méltányossági rés, hanem egy közérdekű adatnak a rendelkezésre bocsátása egy tisztességes parlamenti vita lefolytatásához. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Annyit talán, ha nincs ilyen további kérdés, akkor talán az a célszerű, hogyha a hátralévő öt percben az államtitkár úr reagál erre. Annyit szeretnék hozzátenni Bárándy képviselő úr felszólalása kapcsán mint ülésvezető elnök, hogy nyilvánvalóan a Házsabály szerint vita nélkül határoz a Ház a napirend módosításáról, de az én személyes véleményem az, hogy azok az igények, amiket az ön módosító javaslata megcéloz, azokat az igényeket nem feltétlenül napirend-módosítás keretében lehet kezelni. Tehát az én szavazatom nem azt jelenti, hogy én nem vagyok kíváncsi például, ha van egy ilyen összefoglaló, vagy ha elkészül, annak a megismerésére, hanem nem gondoltam én személy szerint azt, hogy szükséges ezért a napirenden módosítást eszközölni, mert más út és mód is lehet erre.

Akkor azt kérem képviselőtársaimtól, hogy most már ezt az öt percet adjuk meg az államtitkár úrnak, hogy a két, gyakorlatilag egyirányú felvetésre választ adjon.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Rövid leszek, elnök úr. Egyrészt nincs semmilyen akadálya, nincs titok ezekben az észrevételekben, tehát nincs semmilyen akadálya, hogy önök megismerhessék. De itt van egy félreértés, és Bárándy képviselő úrnak fel szeretném hívni erre a figyelmét. Amit ön idéz, az a törvény, az a társadalmi egyeztetésben beérkezett – idézőjelben – civil véleményeknek a közzététele vagy pontosabban annak a kezelése. Ettől el kell választani a közigazgatási egyeztetésben az egyes minisztériumok és a közigazgatási egyeztetésben részt vevő állami szervek részéről jött észrevételeket. Tehát jogszabályi kötelezettségünk csak a civil vélemények tekintetében van ilyen. És ráadásul a törvény azt írja, hogy ebből egy tipizált összefoglalót kell készíteni a miniszternek. Ezt a kormány honlapjára feltettük, ezt az összefoglalót, de ez nem, ahogyan a jogszabály is szól, nem szó szerint tartalmazza ezeket az észrevételeket, hanem az azt tartalmazza, ahogy mi összefoglaltuk, hogy mely részeihez érkeztek a törvényjavaslathoz, illetve hogy kik tettek ilyen észrevételeket. Tehát nincs olyan jogszabályi kötelezettségünk, hogy az összes beérkezett észrevételt közzé kell hogy tegyünk.

A másik mondandóm pedig az, hogy ne felejtsek el, hogy ez a februárban nyilvánosságra hozott tervezethez képest ezek az észrevételek, tehát, amit időközben benyújtott a kormány, az már sok szempontból nem ugyanaz a szöveg, ezért lehet, hogy nem adekvát ezeknek a szervezeteknek a véleménye egy már nem aktuális tervezethez benyújtott véleménnyel. De összefoglalva nincs akadálya, én meg fogom vizsgálni, elsősorban megkérdezem azokat az állami szervezeteket, nem tudom, kiknek a véleményére kíváncsi, mert több állami szervezettől is érkeztek észrevételek. Megjegyzem, hogy tőlük közvetlenül is meg lehet kérni, sőt én láttam olyan szervezetet, azt hiszem, az Országos Bírósági Hivatalt, amely talán a véleményét a honlapján nyilvánosságra is hozta. Tehát van olyan szervezet, amely a saját honlapján nyilvánosságra hozta a véleményét.

De, elnök úr, ahogy mondom, nincs ennek különösebb akadálya, de nem gondolom azt, hogy nekünk jogszabályi kötelezettségünk lenne arra, amit most a képviselő urak felvetettek.

ELNÖK: Akkor értelmezhetjük úgy az államtitkár úr nyilatkozatát, hogy maga most saját maga utána fog nézni ennek a kérdésnek, és akkor, amit lehetséges, azt rendelkezésünkre bocsátja, azon kívül, ami már fent van a kormány honlapján?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Amit most kérnek – szögezzük le -, nem egy szokásos dolog. Más törvényjavaslatoknál sem szokták kérni sem önök, sem mások a közigazgatási egyeztetésbe bejött észrevételeket, ezért mondom, hogy ennek nincsen gyakorlata, hogy ezeket az észrevételeket tőlünk kérjék. Mert nyilván azoktól az állami szervektől kérhetik, akik ilyen véleményeket adtak. De ha most a ma vagy tegnap tárgyalt törvényeket megnézik, a kormány-előterjesztéseknél, mindegyiknél van közigazgatási egyeztetés, nyilván mind a nyolc minisztérium véleményezi ezeket a tervezeteket. Ezek úgynevezett döntés-előkészítő iratok egyébként, tehát a nem nyilvános kategóriába tartoznak, de ettől még egyébként képviselők számára hozzáférhetők. Én ezt meg fogom vizsgálni elnök úr.

ELNÖK: És kapunk erről az államtitkár úrtól egy tájékoztatást, hogy mit nyilatkoznak ezek a szervek. Jól értem?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Igen-igen, én megkérdezem ezektől a szervezetektől.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Az Országgyűlés plenáris ülése most esedékes szavazásai végéig szünetet rendelék el, azt követően haladéktalanul folytatjuk a bizottság ülését. Köszönöm.

(Szünet: 9.30 órától 9.50 óráig.)

ELNÖK: Folytatjuk a napirendet. Hozzászólásra jelentkezett elsőként Turi-Kovács Béla képviselő úr. Megadom a szót. De előtte még rögzítjük, hogy Rubovszky Györgyöt Salamon László helyettesíti. Képviselő úr, tessék parancsolni!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm szépen. Nagyon rövid leszek. Abbéli meggyőződésemnek szeretnék hangot adni, hogy az én álláspontom és véleményem szerint a kódex elfogadása körül igazán nagy hangsúlyt és nagy figyelmet az általános részre kell majd fordítani. Az általános rész ugyanis tartós lehet, maradandó, az elmúlt száz esztendő azt bizonyítja, hogy a jól megfogalmazott és a jól elfogadott, támogatott általános rész

általában az idő próbáját kiállja. A különös résznél lesz, meg van számos olyan észrevétel, amelyet vagy beépít a törvényhozó vagy nem a javaslatokba. De ahol azért a változásokra folyamatosan számítani kell. Én a mostani általános részt olyannak tekintem, mint amely sok szempontból lehetővé teszi a későbbi módosításokat is, és ennél fogva az én álláspontom szerint ez a törvényjavaslat ilyen módon támogatható.

Ha valami hiányossága, az én nézetem szerint az, hogy ez nem köthető sem egy személyhez, sem egy iskolához, hanem éppen amiatt, hogy ilyen hosszú időn keresztül alakultatott különböző kormányokon átívelő módon, így különböző ízlések és különböző lehetőségek azok, amelyek itt megjelennek. Ennek az áthidalása meggyőződésem szerint szükséges, és egy egységes és lehetőleg teljes mértékben koherens javaslatot kell majd elfogadni. A különös részhez két észrevételem lenne. Egyetértek azzal, amit itt a kezünkbe adtak, és ezért is szoltam hozzá, a Társaság a Szabadságjogokért nevű civil szervezet itt az erkölcsi vita és a szimbolikus beszéd tilalmáról szolt. Nem személyes megjegyzés, de mégis el kell mondanom, én tegnap azért tartózkodtam a szocialistáknak annál a javaslatánál, amely országgyűlési határozati javaslatban kívánt erkölcsi kérdéseket foglalni, ugyanez az álláspontom itt is. Az az álláspontom ugyanis, hogy a nemzeti szocialista és kommunista rendszerek bűneinek a tagadásának a büntetése, ennek a büntetőjogi következményei olyan természetű ügyek, amelyek meggyőződésem szerint visszavezethetők nagyon-nagyon hosszú időre. Ilyen már volt a történelemben néhányszor, amikor bizonyos tételeket hittételekként állítottak fel, és amelyeknek a tagadása vagy amelyeknek akár csak a vitatása is büntetőjogi konzekvenciákat vont maga után. Európában ma ez a stílus és ez a szokás ma semmiképpen nem indokolja, hogy ezt mi is alkotmányosan ilyen módon kövessük. Más módon kell ezek ellen küzdeni és nem a büntetőjog eszközeivel. Ezért én a magam részéről úgy vélem, hogy ennek a szankcionálásnak nincs helye a magyar büntető törvénykönyvben.

Fontosnak tartom azt is elmondani, hogy előbb vagy utóbb fel kell vetni annak a lehetőségét is, hogy vajon erkölcsös-e a halálbüntetés vagy annak a tagadása az, amely meggyőződésem szerint nem összeegyeztethető sem a büntetőjogi konzekvenciákkal, sem pedig az erkölcsi tételekkel. A halálbüntetés ugyanis kivételes esetekben meggyőződésem szerint helyt kellene hogy kapjon, és tudom, hogy ma milyen tilalmak vannak, de ennek a lehetőségét fent kell tartani, és meggyőződésem szerint az elkövetkezendő időben ennek valamilyen formában a büntetőjog eszközeivel a büntetőjogon belül meg kell találni a helyét. Nem könnyű dolog ez, hiszen számos olyan nemzetközi és egyéb körülmény van, amely nehezíti ennek a megoldását, de meggyőződésem szerint keresni kellene, és most, ha a Btk.-t tárgyaljuk, nem árt, hogyha ezt elővesszük, és megpróbáljuk egy magyar állásponttal is gazdagítani a nemzetközi elképzeléseket.

ELNÖK: Köszönöm. Szakács Imre képviselő úr!

DR. SZAKÁCS IMRE (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Én egy-két olyan gondolatot mondanék el az új büntető törvénykönyvvel kapcsolatosan, amely lehet, hogy a szigorúan vett szűk szakmánál laikus észrevétel lenne, de azt gondolom, hogy fontos megemlíteni, hogyha ez az új kódex a parlament elé kerül.

A joghallgatóknál a büntetőjog mindig a kedvenc tantárgyak közé tartozott, mert átlátható, koherens egységként jelent meg a polgárjoggal vagy az eljárásjogokkal szemben, és nehezen volt érthető már akkor is, és itt, mióta a parlamentben a jogalkotói oldalról látom, nehéz volt megérteni, hogy miért nem fektetett a jogalkotó, miért nem fektet nagyobb hangsúlyt az áldozat, a sértett, a bűncselekményt elszenvedő részére. Mindig érdeklődéssel figyeltem, hogy az elkövető, a terhelt, a tettes mindig sokkal nagyobb kedvezményeket kapott akár az eljárás során, akár az egyéb olyan területen, ahol az ő személyiségi jogi védelme például előtérbe került, ugyanakkor, aki a bűncselekmény áldozata volt, jó időn keresztül az

anyagi kárpótlás vagy egyéb kérdés is nagyon nehézkesen és egy mellékvágányon ment. Amióta pedig hazánkban is megjelent a szervezett bűnözés, tudjuk jól, hogy akár a bírósági eljárás vagy a nyomozati szakban is a tanúkat megfenyegették, és olyan helyzetet teremtettek, ami nagyon sok esetben akadályozta a nyomozás, illetőleg a bíróság előtt a bizonyítási eljárás menetét, a tanúkat megfenyegették. Én azt gondolom, hogy a jogalkotónak, hogyha az új kódex a parlament asztalára kerül, márpedig most itt van, hiszen tárgyaljuk, talán ezeket a kérdéseket is hangsúlyosabban kell figyelembe venni, és a bűncselekmény áldozata, a sértett jogainak és lehetőségeinek a Btk.-ban való szabályozása, tudom, hogy jó része eljárásjogi kérdés, tehát nem feltétlen idetartozik, de a szakemberek talán látnak olyan réseket vagy lehetőségeket, amikor akár Btk.-ban is meg tudjuk erősíteni. Az elkövető, a terhelt, a gyanúsított személyével szemben. Én azt gondolom, hogy ez egy fontos szempont lenne az új Btk. megalkotásánál. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Bárándy Gergelyé a szó.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Most fejteném kicsit bővebben azt, hogy mit gondolunk a törvénytervezetről. Nyilván ennek a legbővebb változatát majd a vezérszónoki felszólalásban holnap, a plenáris ülésen fogjuk elmondani.

Kezdeném azzal először is, hogy majd kérném az államtitkár úr segítségét, mert én az államtitkár úr álláspontjára alapozom, megkértem szakértő kollégámat, hogy most a vitára nyomtassa ki ezt az összefoglalót a KIM honlapjáról, de nem találta meg. Találtunk egy Civil szervezetekkel egyeztetett a KIM az új Btk. kapcsán című féloldalas anyagot, és találtunk a sajtófősztálytól egy összefoglalót, egy sajtó-háttéranyagot, ami a büntető törvénykönyv változtatásainak az összefoglalásáról szól, de olyan anyagot, ami az egyeztetéseknek az adatait tartalmazza, olyat őszintén szólva nem találtunk, úgyhogy vagy nincs fent a honlapon, államtitkár úr, és kérem, nézzen utána, hogy a kollégái ezt tegyék fel, vagy pedig mi voltunk figyelmetlenek, de szerintem inkább az előző eset, ami valószínűsíthető.

Rátérve érdemben a Btk. módosítására. Mi úgy véljük, úgy gondoljuk továbbra is, ahogy egyébként államtitkár úrnak már az előzetes véleményében is megírtuk, hogy a büntető törvénykönyv hazánk egyik legfontosabb jogszabálya, hiszen egyrészt a legintenzívebben, legerősebb eszközökkel avatkozik az állampolgárok életébe, másrészt pedig ennek a törvénynek a legfőbb feladata valóban az, hogy a közbiztonságot fenntartsa, tehát a közbiztonság fenntartására vonatkozó szabályok talán leginkább itt találhatóak meg. És mindennek a követelménynek úgy kell eleget tennie, hogy közben ne sértsen indokolatlanul emberi jogokat. Ennek a kettősségnek kell leginkább megfelelnie az új büntető törvénykönyvnek.

Önök hivatkoznak az indokolásban a kormányprogramra, amely szerint a jogszabály szigora, a büntetési tételek növelése, az életfogytig tartó szabadságvesztés többszöri alkalmazása, az áldozatok védelme meg fogja fékezni a bűnök elkövetőit, és világossá teszi a társadalom minden tagja számára, hogy Magyarország nem a bűnelkövetők paradicsoma. Államtitkár úr, őszintén remélem, hogy ezt azért idézték csak be, ezt a néhány mondatot, mert hogy muszáj beidézni a kormányprogramot, és nem azért, mert önök valóban komolyan gondolják, hogy ezen tételek alkalmazása meg fogja teremteni a közbiztonságot Magyarországon. Ha ez igaz lenne, államtitkár úr, ha ez igaz lenne, államtitkár úr, akkor a legjobb közbiztonságnak Fehéroroszországban vagy éppen Oroszországban vagy Csecsenföldön kéne lennie, hiszen, ha megnézik, akkor drákói szigorral meghozott büntető jogszabályok vannak hatályban ezekben az országokban. Én úgy gondolom, hogy mégsem szeretném azt, hogyha Magyarország ezekhez az államokhoz hasonlítana semmilyen szempontból, de legkevésbé a közbiztonság vonatkozásában.

Úgyhogy én remélem, hogy mindezeket a tételeket, amelyek a választási kampány miatt kerültek nyilván megfogalmazásra, szakmai szempontból nem kívánják érvényesíteni továbbra sem az új büntető törvénykönyvben. Ami a legfőbb tételleket illeti, tisztelt bizottság.

Van két alapvető iskola, a tettes és a tett büntetőjogi iskola, és hát önök úgy fogalmazznak az előterjesztésben, hogy a tettes büntetőjogi irányzatoknak nagyobb teret kívánnak engedni majd az új Btk. kapcsán, éppen ezért változtatják meg ennek az elméletnek a kapcsán a feltételes szabadságra bocsátásnak az intézményét, a visszaesőkre vonatkozó szabályozást és még sok minden mást.

Amit viszont felvetnék, államtitkár úr, hogy ha már a tettes büntetőjogi iskola tételeit kívánják alkalmazni az új Btk.-ban, én azt gondolom, hogy ez nem lehet egyoldalú. Én sok olyan rendelkezést találtam, ami a tettesi minőség miatt szigorúbb elbírálást ír elő a jogalkalmazó számára, de nem találtam olyan rendelkezést, ami szintén a tettesi minőség kapcsán enyhébb elbírálást tesz lehetővé a jogalkalmazó számára, az eddig hatályos büntetőjogi rendelkezésekhez képest, illetve attól eltérően.

Én úgy hiszem, hogy van létjogosultsága annak, hogy a tettes büntetőjogi iskola tételeit beépítsük a Btk.-ba, de én azt gondolom, ha ezt megtesszük, akkor ezt is önök szokták mindig ezt a kettős mércét mondani, hát most én is ezt mondom, nem lehet azt csinálni, hogy ezen elvek alapján a szigorító rendelkezéseket módosítják, viszont az enyhítő körülményeket nem teszik mellé.

Higgyék el nekem, ez nem valamiféle elkövetővédő hozzáállás, hanem egész egyszerűen a büntetőjog azon követelményének a hangsúlyozása, miszerint is akkor jogállami a büntetőjog, hogyha az igazságos is. Tehát a jogállami büntetőjog egyik legfontosabb kritériuma az igazságosság, márpedig ha a tettes büntetőjogi iskolát vesszük alapul, akkor az enyhítő és szigorító rendelkezéseknek éppúgy meg kell jelennie a Btk.-ban.

A másik elvi problémánk az új törvénykönyvvel, hogy bár kinyilatkoztatja, hogy továbbra is híve az úgynevezett kettős nyomvonalú, kettős nyomtávú vagy széles nyomtávú, kinek hogy tetszik, büntetőpolitikának, mégis a rendelkezéseket tekintve nem vehető észre, hogy ezt a szemléletet valóban komolyan gondolják. Ugyanis az látszik és az igaz, és ezzel egyetértünk, hogy a súlyosbűn-elkövetőket, akik visszaesők, megint visszautalok a tettes büntetőjogi iskolára, de most már áttérhetünk a tett büntetőjogi iskolára, tehát a lényeg az, hogy azokat az elkövetőket, akik súlyos bűncselekményeket követnek el, akik ismétlődően teszik ezt, visszaesőnek minősülnek akár büntetőjogi vagy kriminológiai értelemben, ott bizony a törvény szigorának érvényesülnie kell.

Azonban hogyha komolyan gondolják a kettős nyomvonalú büntetőpolitikát, akkor meg kéne jelennie olyan rendelkezéseknek is, amelyek viszont az egyszeri bűnelkövetők vonatkozásában nagyobb hangsúlyt fektetnek az elterelésre, illetve az alternatív szankciók alkalmazására, mint mondjuk a szabadságvesztés büntetés alkalmazására. Nagyon szabadságvesztés központú az önök javaslata.

Ami pedig konkrétan ez ellen hat, az mondjuk az elzárás bevezetése, ami egy kifejezetten szabálysértési típusú szankció. Természetesen voltak erre büntetőjogi előzmények mondjuk a Csemegi-kódex idején, de hogyha önök, és én ezt egyébként javasolni is fogom, de erre külön ki fogok térni, hogyha már új büntető kódexet alkottak, akkor érdemes lett volna a szabálysértési törvénnyel összevonni ezt, és egy triotom rendszert kialakítani, de ha ezt nem tették, akkor viszont érdekes, hogy miért vezetik át a szabálysértési jogban vagy kihágási jogban ismert elzárás fogalmát a büntető törvénykönyvbe.

Főleg furcsa ez az első büntényes fiatalok esetében, ahol én azt gondolom, hogy ez különösen nem indokolt, de e vonatkozásban majd Ipkovich képviselőtársam fog szólni, ami a fiatalok büntetőjogát és az arra vonatkozó rendelkezéseket illeti. Itt én csak megemlítem, hogy maga a büntetőpolitikai irány a megfogalmazotthoz képest, ha a konkrét rendelkezéseket nézzük, akkor nem egy helyen egészen más.

Ami még általánosságban elmondható, tehát az általános részi, és azon belül is a legfontosabb rendelkezéseket illeti, bár a különös részben jelenik meg egy része, a másik része pedig valóban az általános részben, hogy a konkrét előírásokkal kívánják önk szűkíteni, vagy néhány helyen például az erőszakos többszörös visszaesők esetén a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés esetén például, vagy a vezetői engedély bevonása, járművezetéstől eltiltás esetén, hogy a bírói jogkört el is vonják, és ezzel az én meglátásom szerint felborítják vagy káros módon avatkoznak be a hatalmi ágak együttműködésébe. Természetesen a jogalkotó megteheti azt is, hogy kizárja teljesen a bírói mérlegelési jogot minden esetben, ez az abszolút határozott szankciórendszer, csak ez sehol nem divat már a világon.

Én pedig úgy érzem, hogy inkább ebbe az irányba kíván elmozdul a jogalkotó, holott én azt gondolnám helyesnek, hogy minden tekintetben legalább a jelenlegi előírásoknak megfelelően meg kellene tartani a szabad bírói mérlegelési jogkört. E vonatkozásban egyébként pozitívumot is tudok mondani, mert ugyanakkor a hatályos büntető jogszabály megtartja a túlnyomó többségét 2009-ben elfogadott büntető novellának, ahol természetesen a bírói jogkört bővítő rendelkezések szerepeltek olyan módon legfőképp, és ezt talán ott lehet nyomon követni, hogy a büntetések egymással gyakorlatilag szabadon kombinálhatóak, megeremtve ezzel az egyéniesítés legteljesebb lehetőségét.

Mindazonáltal azokat az intézkedéseket, legyen az akár a középértékes büntetés kiszabás, vagy legyen az kifejezetten, ahol elvonják a bírói mérlegelési jogkört a szankció kiszabása vonatkozásában, ezekkel mi általánosságban nem tudunk egyetérteni.

Örülünk mindazonáltal, és ezt még egyszer hangsúlyozom, annak, hogy a 2009-ben meghatározott irányvonalaktól az előttünk fekvő büntető törvénykönyv nem tér el.

A teljesség igénye nélkül, mert ahogy mondtam, alapvetően a plenáris ülésen szeretném ezt még részletesebben kifejteni, egy-két konkrétumot szeretnék említeni.

Őszintén szólva nem tartom feltétlenül követendőnek és jónak azt, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés időtartamát 20-ról 25 évre emelik. Na nem azért, mert tudom, most jönnek a hozzászólások, hogy de mert a törvény szigora, értem, értem, értem. 20 év esetén is meghatározhat a bíró 25 évet vagy akár 30-at, vagy akár 40-et. A helyzet az, hogy azért emeltük meg a határozott tartamú szabadságvesztés maximumát, azaz a generális maximumát egyes esetekben 20 évre, és vittük le a 30-ról 20 évre az életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, hogy ez a kettő összeérjen.

Most én azt látom, hogy egyes esetekben nem fog összeérni. Van olyan rendelkezés a Btk.-ban, és ezt én is látom, ahol a generális maximumot felemelik 25 évre, de nem mindenhol. Példát mondok önöknek, az erőszakos többszörös visszaesők esetén például ugyanaz a szabály marad. Magyarán szólva ha a 20 évet éri el, akkor kötelező életfogytig tartó szabadságvesztést adni. Ha már konzekvensek akarnak magukhoz lenni, akkor legalább ezekben az esetekben is emeljék 25 évre. Túl nagy jelentősége nincsen, én azt gondolom, de éppen ezért mondom, hogy kár a jelenlegi rendszert ezzel összekeverni és összezavarni.

Ami kifejezetten pozitív, hogy a nulla poena és a nullum crimen elvét deklarálják a jogszabályban, én azt gondolom, ezt régen meg kellett volna tenni. Vannak olyan büntetések vagy újítások, amelyekre megint azt tudom mondani, hogy tulajdonképpen sok vizet nem zavarnak, kár beállítani őket úgy, mint nagy újítások.

Ilyen a sportrendezvényektől való eltiltásnak a büntetése, vagy ilyen mondjuk a hamis szakvélemény adásából a sui generis tényállás megalkotása. Ezeknél gyakorlatilag nincs másról szó minthogy egy részét a szabálysértési jogból emelik át, a másik részéből pedig, ahogy mondtam, már meglévő bűncselekmények egyik elkövetési módját sui generis tényállássá alakítják, a hamis szakvéleményt eddig is elbírálták a hamis tanúzás vagy akár a hamis vád tényállásain belül. Én azt gondolom, hogy ezek újítást nem hoznak.

A pénzbüntetés vonatkozásában azt tudom mondani, hogy személy szerint én nem értek egyet vele, ugyanis úgy hiszem, hogy a pénzbüntetés nem egy szociális intézkedés. Nem lehet ahhoz hasonlítani sem, én azt gondolom, mint akár egy szabálysértési vagy közlekedési bírságot, hogy melyik az, amit ki tudnak még fizetni, és mi az, amit nem tudnak már kifizetni az emberek. Ugyanis ne felejtse el senki, hogy ezt nem a vétlen emberek kapják, hanem ezt a büntetést azok kapják, akik bűncselekményt követnek el. Ehhez képest úgy hiszem, hogy a mai körülmények között a 75 ezer forintról 30 ezer forintra történő leszállítása ennek a büntetési nemnek kifejezetten erodálja a büntetőjog tekintélyét. Ha valaki nem is szabálysértést, hanem ennél súlyosabb, jogellenes cselekményt, bűncselekményt követ el, akkor nevetséges az, hogy ezért 30 ezer forintot lehessen kiszabni mint büntetés. Annál is inkább, mert az alsó határ megemelésének annak idején az volt az egyik indoka, és őszintén szólva akkor én nem a 75 ezer, hanem a 90 ezer forint mellett érveltem, hogy a szabálysértési jogban bizony kiszabhatóak voltak akkor 150 ezer forintig terjedő pénzbírságok is. Ma kiszabható 300 ezer forintig terjedő pénzbírság.

Én azt gondolom, hogy nincsen meg a jogterületek közötti arányosság akkor, amikor egy csekélyebb súlyú bűncselekményért tízszer annyit lehet kapni, már ami a pénzlevonást illeti, mint bűncselekményért. A két terület összezsúszik, éppen ezért én nem tudom támogatni azt, hogy a pénzbüntetés alsó határát levigyék. Én azt gondolom, hogy vagy megtartani kéne a mostanit vagy emelni még azon.

Az ittas járművezetésről nem beszélek, mert általánosságban már szoltam róla.

Nem értünk egyet a kényszergyógykezelés ismét határozottá(*sic!*) tételével, és furcsa az indokolásnak az a része, azt hiszem, ennél írták azt, de ha tévedek, akkor elnézést, hogy nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Vagy ennél vagy a részben felfüggesztett szabadságvesztésnél szerepel ez az indokolás. Mivel ez most lépett szinte hatályba, ezért azt gondolom, hogy ilyet nem lehet róla kimondani. A másik indok a kényszergyógykezelésnél, hogy nehéz úgy megfogalmazni a tényállást, hogy az jól alkalmazható legyen, én azt gondolom, hogy ez meg egy szakmai kérdés. Meg kell tudni úgy fogalmazni, és nem emiatt elveket felrúgni. Kifejezetten visszalépésnek tekintem azt, hogy a kényszergyógykezelés ismét határozatlanná(*sic!*) válik.

Az összbüntetés vonatkozásában meg fogjuk tenni a javaslatot, ott én nem látom jelentőségét, legfeljebb annyit, hogy még könnyebb lesz megbukni a büntetőjogi vizsgán, hogy még tovább cizelláljuk azokat a szabályokat, amik már most is elég bonyolultak. Azonban más vonatkozásban indokoltnak tartanám a változtatást, és erre fogunk is módosító javaslatot benyújtani. Nagyon röviden arról van szó, hogy különbséget kell tenni az összbüntetés vonatkozásában, hogy valaki úgy követi el a bűncselekményt, hogy mindegyiket az első büntetőeljárás megindulása előtt követi el, és különbséget kell tenni a között, hogy valaki ellen már folyamatban van büntetőeljárás, de még nincs jogerős büntetés és úgy követi el a bűncselekményt. Én azt gondolom, mindenki érzi azt, hogy az elkövetőben rejlő társadalomra veszélyesség egész más a két esetben, hiszen az egyik eset adott esetben már egy elsőfokú marasztaló ítélet is lehet, és mindez után követ el egy újabb bűncselekményt, míg a másik esetben valóban fennáll a kvázi halmazat. Tehát egy ilyen megkülönböztetés indokolt, de ez, ami itt szerepel, semmiképpen sem.

Nem értünk egyet a részben felfüggesztett szabadságvesztés megszüntetésével, mert ez az ügynevezett feles kedvezmény nyújthat hasonló megoldást. Ott pedig az az én problémám, hogy a kettőt nem érdemes összetolni. Ugyanis az eddigi rendszerben az, hogy valaki a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményében részesülhetett-e, ez az büntetés-végrehajtás alatt tanúsított magatartásától függött. Én azt gondolom, hogy helyes, ha ezt megtartjuk, mert valamivel érdemes motiválni arra az elkövetőt, hogy betartsa a büntetés-végrehajtási intézmény rendjét, sőt adott esetben úgy próbáljon pontokat szerezni, hogy tanul, dolgozik, és a többi, a reszocializációt, illetve a büntetőjog nevelő hatását sokkal inkább el lehet érni azzal,

hogya ezt értékeli, méghozzá ilyen módon értékeli a jogalkalmazó. Én ezt nem iktatnám ki a büntető törvénykönyvből. A részben felfüggesztett szabadságvesztést pedig megtartanám, hiszen ott a kedvezmény az az elkövetett tettől, illetve a tettes minőségétől fog függni. Az egyiket az ítélkező bíró, a másikat a bv-bíró határozná meg. Nem tartom indokoltnak azt, hogy ezt a kettőt összemossuk. Éppen ezért én a hatályos rendszer mellett érvelnék, és emellett megtartva a részben felfüggesztett szabadságvesztés intézményét, ami nem tudott még bebizonyosodni, hogy ez egy előremutató rendelkezés avagy sem, de az esélyt - én azt gondolom – meg kéne hagyni ennek a büntetési nemnek.

Egyetértek azzal, hogy csökken a közfeladatot ellátó személyek köre. Még talán mindig nem eléggé, és itt csak azt csinálták, és ez megint egy általános érv és általános meglátás, hogy sokszor a rendelkezések harmonizálásának örve alatt egyszerűen szigorításról van szó. Vagy arról is. Tehát erre használják föl. Példát mondok. Ugye a pedagógusok ellen, meg az egészségügyi alkalmazottak ellen volt kiemelt büntetési tétel, tehát minősített esetnek minősült az, hogyha valaki velük szemben alkalmazott erőszakot.

Míg mondjuk hogyha államtitkár úrral szemben alkalmazták, akkor az enyhébben minősült. Én örülök annak, hogyha ez a kettő ismét egy szintre jön, ez így rendben van, csak hát nem azt csinálták, hogy visszacsökkentették ott a büntetési tételkeretet, hanem hogy a másikat mellémelték. Én ezt a tendenciát nem tartom helyesnek és nem tartom jónak. No nem azért, mert egy jól irányzott szigorítással vagy jól átgondolt szigorítással ne lehetne eredményt elérni, hanem azért, mert az általános szigorítási tendencia a szabadságközpontú büntetés kiszabási elv, elmélet önmagában sehova nem fog vezetni.

Amit még érdemes kifejezetten, és itt most megint egy pozitív dolgot szeretnék mondani, hogy az eddigi több száz módosítás által tönkretett, szétszabdalt Btk.-ból egy koherens egységet tudott a jogalkotó vagy az előterjesztő teremteni, és ez kifejezetten pozitív az új büntető törvénykönyv vonatkozásában, még ha egyes konkrét esetekben nem is tudunk egyetérteni. Mindazonáltal azt tudom mondani, hogy még a Btk. különös részi szerkezete is sokkal jobban tükrözi az általános értékrendet, ha van ilyen, hogy társadalmi erkölcs, akkor azt, hiszen mondjuk az államellenes bűncselekmények azok az életellenes bűncselekmények után jönnek, nem pedig előtte. Tehát én például ezeket a változásokat kifejezetten pozitívnak értékelem.

A dekriminalizációs törekvésekről talán egy mondat, hogy jó, helyes, én is úgy hiszem, hogy érdemes a büntető törvénykönyvet pontosan az ultimáriós jellege miatt megtartani a legsúlyosabb jogellenes cselekményeknek, éppen ezért amik kikerültek belőle, azzal alapvetően egyet lehet érteni, esetleg el lehetett volna még más bűncselekményeken is gondolkodni, amelyeket a jogalkotó a szabálysértési jog körébe utal. Én azt gondolom, hogy megfelelőképp lehet ott is büntetni.

Itt szeretnék rátérni az utolsó nagy tételre, még két komolyabb dologról ezenkívül szeretnék beszélni. Az egyik, amire utaltam, hogy szerencsés lett volna, hogyha megteremtik a harmóniát a szabálysértési jog és a Btk. között. Nem is tudom, hogy ki, de a kormány részéről indokolt valaki egyszer itt a bizottsági ülésen, hogy nagyon nagy erénye a most elfogadott szabálysértési kódexnek, illetve a változásoknak, hogy közelebb viszi mindezt a büntetőjog rendszeréhez. Én azt gondolom, hogy itt lett volna az alkalom és a lehetőség, hogy átgondolja mindezt a jogalkotó, és a szabálysértési jogot részben megszüntetve, részben ténylegesen közigazgatási területre utalva mármint a büntetőjogot és a szabálysértési jogot gyakorlatilag összevonja, és nekem őszintén szólva tetszik a Csemegi-kódex felosztása, az a trichotom rendszer, ami ott megvalósul, azaz nem kell külön általános rész, hanem a kihágásokra, azaz a jelenlegi szabálysértési jogra is az általános rész vonatkozna, de bizonyos könnyítésekkel. Én így azt gondolom, át lehetett volna ezt a rendszert vezetni. Érdemes talán még most is elgondolkodni rajta, bár nincsenek illúzióim a vonatkozásban, hogy ezt most

utólag, módosító javaslatokkal meg lehet valójában tenni, mindenesetre gondolkodni érdemes rajta. Ami még külön kiemelendő, az a jogos védelem mikénti szabályozása.

Azt gondolom, hogy talán ezt érte a legtöbb kritika az elmúlt időszakban, hiszen azt indítványozzák, hogy bizonyos esetekben a jogos védelemnél megdönthetetlen vélelmek álljanak föl a törvényben. Az élet elleni támadásnak kelljen minősíteni azt, ha valaki az ott meghatározott módon intéz támadást akár személy, akár anyagi javak ellen, éjjel felfegyverkezve, azt hiszem négy vagy öt ilyen esetet sorolnak, ahol egyébként megmondom őszintén, néhol nem igazán világos számomra, hogy ezek vagylagos feltételek, vagy konjunktív feltételek, ezt érdemes lenne pontosítani a törvényszövegben, szerintem, legalábbis nekem mint jogalkalmazónak nem volna ez igazán egyértelmű.

Azonban ami ennél lényegesebb, hogy a jogos védelem körében két nagyon fontos dolog. Egy, hogy behozzák az arányosságot, ami szerintem egy bűn. Ez egy bűn. A szükségesség magában foglalt bizonyos arányosságot, de pontosan a mai bírói gyakorlat 20 éve arrafele tendál, hogy a szükségességnek egyre kevésbé vizsgálja az arányos mivoltát. Ez a kettő nagyon más, ez a két fogalom, és tudom, mert annak idején a korábbi, 2009-es módosítás kapcsán is felmerült annak az igénye, hogy belekerüljön az arányosság mint tényállási elem. Gondolják meg, tisztelt képviselőtársaim, gondolják meg, államtitkár úr, főosztályvezető úr, hogy ha ezt beteszem, akkor éppen ellentétes hatást érek el ezzel, mint amit önök szeretnének, hogy a jogos védelem köre szélesebb legyen. Hogy a lehetőségek szélesedjenek. Ha megkövetelem az arányosságot, akkor a védekező jogát szűkítem. Pont ellentétes hatás, mint amiről önök beszélnek. Gondoljanak bele abba, hogy lehet, hogy van olyan támadás, amely elhárítása szükséges, de nem arányos. Hogyha énram valaki, nagyon egyszerű példát mondok, ha valaki visz a táskájában kétmillió forintot, egyre kevesebben vannak, akik ezt megtehetik, de mondjuk van ilyen, és megtámadja egy kisportolt, 220 magas ember, adott esetben pusztá kézzel vagy csak egy késsel, és el akarja ezt tőle venni, és a támadással szemben valaki olyan elhárító magatartást tanúsít, ami végül is adott esetben az életébe kerül ennek a támadónak, akkor a régi rendszer szerint a szükségességet meg lehet állapítani, mert a támadás másként nem hárítható el. De ha az arányosságot is vizsgálunk kell, akkor ez az elhárító magatartás aránytalan lesz. Pontosán ez az a tendencia, ami ellen a bírói gyakorlat, ha úgy tetszik, harcol most már 20 éve, és kialakított egy olyan ügymenetet, ami abszolút pártolható. Van, aki számára még ez is kevés. Úgy tűnik, az önök számára is egyébként, merthogy ezek még szélesítenék a védekező jogkörét, a többi intézkedés, amit önök behoztak. De ha behozzák az arányosságot, akkor ismét visszatérünk oda, ahol 90-ben abbahagytuk, és azt fogja a bíró nézni, hogy késsel támadt? Oké, késsel támadt, akkor ha lőfegyverrel hárította el a támadást, hát az aránytalan. Hogyha a támadás anyagi javak, tehát valaki tulajdona ellen irányult, vagy mások tulajdona ellen irányult, vagy a közérdek ellen irányult, és az elhárító magatartás a testi épség vagy az élet ellen irányul, az nem lesz arányos, képviselőtársaim, az az elhárító magatartás.

Én azt gondolom, hogy érdemes mindezt meggondolni. Tudom, Wiener Imre professzornak volt ez az egyik legfőbb törekvése, hogy bekerüljön a Btk.-ba, hála istennek, kimaradt belőle, sikerült ezt elérni. Én nagyon kérem önöket, hogy gondolják ezt meg, és ne csináljunk ebből presztízs kérdést, mert valóban a jogos védelem gyakorlatát ez borzasztó káros irányba mozdítja. Ehhez képest szerintem sokkal kevésbé fontos, amiről fogok most beszélni a jogos védelem kapcsán. Fontos nagyon, de sokkal kevésbé mint ez. Ez pedig az a néhány törvényi vélelem.

Képviselőtársaim! Hogyha a jogos védelem kapcsán önök azt mondják, hogy megdönthetetlen vélelem az, hogyha mondjuk éjjel behatolnak jogellenesen valakinek a lakásába vagy az ahhoz tartozó, bekerített területre, és nem vizsgálhatja az arányosságot és a szükségességet az elhárító magatartás vonatkozásában a bíróság, akkor egyrészt visszaélésekre ad alapot az új szabályozás, másrészt pedig én azt gondolom, hogy súlyosan

igazságtalan helyzeteket fog eredményezni. Egyet hadd mondjak még példaként mind a kettőre. Valaki a haragosát odahívja magához, azt mondja, hogy „figyelj, én éjfél után érek haza, de nyitva hagyom az ajtót, gyere be nyugodtan”. Bejön, lelövi, majd azt mondja, hogy be akart hozzám hatolni, be akart törni. (Répássy Róbert: Ez előre kitervelt.) Igen, ez előre kitervelt, államtitkár úr, csak valaki bizonyítsa be nekem, hogy ez előre kitervelt, és nem a jogos védelem körébe tartozik. Én azt gondolom, hogyha valamire ilyen könnyű olyan példát mondani, ami visszaélést jelent, akkor ott valami nincs jól a szabályozásban.

De hadd mondjak még egyet *(Közbeszólásokra.)*

ELNÖK: Elnézést, képviselőtársaim, van időnk a vitára, mindenki szót fog kapni, most Bárándy Gergelyé a szó.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, most már tényleg igyekszem rövidere fogni.

ELNÖK: Ez nem a képviselő úrnak szólt, sokan izgalomba jöttek a szakmai kérdések kapcsán, és egyre nehezebb önt hallani.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm a lehetőséget, és a figyelemmel se kívánok visszaélni. Szóval ami nagyobb probléma, az az, hogy egy olyan esetben, amikor valaki bemegy, és persze nem szép dolog és bűncselekmény, ténykérdés, bemegy a kertbe, és mondjuk lopja a tyúkokat, vagy éppen ássa ki a répát a földből, hogy ellopja, és utána ezt az embert valaki az ablakból lelövi, akkor jelenleg a mostani törvény, az önök által előterjesztett törvényi szabályozás szerint ez nem vizsgálható a bíróság által, hogy jogos volt vagy nem volt jogos. Ezt tehát jogosnak kell tekinteni, hiszen éjjel jött be, adott esetben egy késsel a kertbe. Fejbe lövi, ezt nem tartom igazságosnak, és megint csak oda utalok vissza, hogy a büntetőjognak... *(Közbeszólásokra.)*

ELNÖK: Kérem, hogy figyelemmel hallgassuk a felszólalót, a jogos védelem a legizgalmasabb kérdések egyike, biztos, több hozzászólás is lesz. Tessék, képviselő úr.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr, még egyszer.

Szóval még egyszer visszaülök arra, hogy az igazságosság, aminek meg kell nyilvánulnia a Btk.-ban, és ebből levezethetően egyébként több alapelv mint a tettarányos büntetők, stb., ez a jogállami büntetőjognak kritériuma. Márpedig egy ilyen eset az én meglátásom szerint súlyosan igazságtalan, ezért én azt kérem önöktől, hogy fontolják meg, hogy a jogos védelemre vonatkozó szabályokat másként határozzák meg. én a magam részéről egyet tudok azzal érteni, hogy komolyabb lehetőséget adjunk mondjuk egy olyan esetben a védekezőnek, amikor éjjel és magánlakásába tör be valaki. Nekem nem ezzel az elvvel van problémám, hanem azzal a megoldással, amit önök alkalmaznak, sőt, az sem áll távol tőlem, hogy bővítsük a jogos védelem esetében a védekezőnek a jogait, hiszen az viselje a kockázatot valóban, aki a jogtalanság talaján áll, de ez nem lehet parttalan.

Éppen ezért javaslom, hogy vegyük ki az arányosságot a tényállási elemek közül, és ezért javaslom a visszaélések elkerülése végett, és az igazságtalanságok elkerülése végett, hogy vegyük ki, illetve fogalmazzák át, vagy legalább tegyék megdönthető vélelemmé azt, ami most megdönthetetlen vélelem a büntető törvénykönyvben.

Van néhány különös részi tényállás, amire majd még mindenképpen érdemes lesz kitérni az általános vita során. Tényleg nem kívánok képviselőtársaim figyelmével visszaélni, és szeretnék lehetőséget biztosítani másnak is, úgyhogy én egyelőre itt befejezem a hozzászólásomat. Ezek miatt a kritikai észrevételek miatt a jelenlegi formájában nem tartjuk

támogathatónak a Btk.-t, de mi is számos módosító javaslatot fogunk benyújtani ehhez, és kérjük a kormányt, hogy fontolja meg. Mi szakmai alapon fogjuk ezt tenni és nem politikai alapon. Kérem, hogy a módosító javaslatainkhoz ugyanilyen szemlélettel álljanak majd hozzá. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm. Ipkovich György képviselő úré a szó.

DR. IPKOVICH GYÖRGY (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Csatlakozva Bárándy Gergő által elmondottakhoz, folytatnám az általa el nem mondott, de számomra vagy számunkra problémás kérdéseket.

Mindenekelőtt általában el szoktam mondani törvénymódosításkor, hogy nagy öröömre szolgálna, ha az előterjesztést egy ítélkezési gyakorlat elemzése is alátámasztaná. Ha valahol ez szükséges lenne, az pontosan a büntető törvénykönyv olyan jellegű módosításánál, amikor a büntetési tételek szigorítása, a súlyos büntetési nemek szaporításáról esik szó.

Ha én azt látnám, hogy az elmúlt egy vagy két évben bizonyos bűncselekmények tekintetében 543 esetben a plafont szabta ki a bíróság, és azért nem tudott súlyosabb büntetési tételt alkalmazni az elkövetővel szemben, mert megakadályozta a felső határa, vagy pedig más jogszabályban írt körülmény, meghajtanám a fejemet, és azt mondanám, valószínű, ez így van, és szükséges a büntetési tételek valamiféle módosítása.

Általában kimondani, hogy az ítélkezési gyakorlat enyhe, és ezért szigorítani kell a büntetési tételeket, számomra aggályos, ha nem támasztja alá ilyen jellegű elemzés. Ezt előrebocsátva én még annyit hozzátennék, hogy boldogok azok az országok, ahol ilyen nagy horderejű törvénymódosításra kerül a sor, és mondjuk a tudományos akadémia 3-4 éves munkája után kerül elének egy előterjesztés kellő koherenciával és kellő egzaktsággal megfogalmazva, de most már úgy tűnik, hogy ez nekünk nem adatik meg, és kicsit propagandaízű törvénymódosításoknak vagyunk kitéve, ami jól hangzik egy parlamenti vitában, de rendkívül rosszul hangzik egy tárgyalóteremben, amikor ott látjuk és ott esszük meg azt a kását, amit mi főzünk meg az ilyen jellegű dolgoknál.

Általában a bírói mérlegelési jogkör szűkítése eredményezi a legigazságtalanabb ítéleteket. Ezt azért hadd mondjam meg. Ott szembesülünk általában azokkal a törvényalkotói hibákkal, amelyeket pontosan a bírói ítélkezés, a bírói mérlegelés lenne joga és oka feloldani, de ebben most nem akarok különösebben hosszan állást foglalni.

Bárándy képviselő úr említette, az egyik legnagyobb gondom és problémám, és szerintem ennek az egész törvényalkotási folyamatnak is az életkor relativizálása a büntethetőség tekintetében.

Én magam abban a szerencsés vagy szerencsétlen helyzetben voltam, hogy a fiatalok ügyészeként közel 10 évet tevékenykedhettem, és higgyék el nekem, hogy az egyik legnagyobb hiba, amit egy törvényalkotásnál el lehet követni, hogy a büntethetőség tekintetében relativizáló az életkor. Bizonyos tekintetben büntethető a 12 éves, bizonyos tekintetben nem büntethető. Mikor a büntethetőséget minősítési kérdések befolyásolhatják, én ezt nem tartom egészséges dolognak, sőt, kétszer is végiggondolnám ennek a megvalósítását már csak azért is, merthogy 12 vagy 14 éves a vétőképes korhatár, ennek nemcsak büntetőjogi következményei vannak, ennek nemcsak büntetőjogi szankciórendszere, ez a vétőképeség, cselekvőképesség tekintetében polgárjogi, családjogi, egyéb vonatkozásokkal is rendelkezhet.

Továbbmegyek. Vettem a fáradságot, kicsit átbücskörézttem ezt az előterjesztést, maga a törvényalkotó is kicsit bizonytalaná vált ebben a 12-14 éves korhatárban megmondom, hogy hol, a sértetti oldalon. Bizonyos tekintetben a különös résznél minősítési kérdés, hogy valamely bűncselekményt 14 vagy 12 éves sértett sérelmére követem el, vagy pedig nem. Ebben a tekintetben ha megnézik, bizonytalanság tapasztalható. Bizonyos tekintetben 12 évet

ír a jogalkotó, bizonyos tekintetben 14 évet ír. Minimum egységesíteni kellene ezt a megközelítést. A magam részéről azt javasolnám, hogy tegyük szigorúvá a 14 éves vétőképes korhatárt, és a 14 és 12 év alatt elkövetett, egyébként bűncselekményi tényállást megvalósító magatartások tekintetében a jog egyéb eszközeivel járjunk el. Vannak felnőttkorban is különböző, cselekvőképességet kizáró okok, kényszergyógykezelés és más olyan lehetőségek, amelyekkel kezelhető egyébként ez a probléma, és nem nyúlunk bele egy jogrendszernek az ilyen jellegű egzaktságába. Én komolyan megfontolásra kérem az előterjesztőt, hogy ebben a tekintetben komplexen gondolja végig, és ne pedig a hirtelen felindulásból elkövetett jogalkotás bűnébe essünk bele, és csak azért, hogy a sajtónak elmondhassuk, hogy most már mindenkit meg fogunk büntetni, oldjuk fel ezt a fajta anomáliát.

A másik az, megint szakmai, hogy én az életkorral való szakaszolást a fiatal felnőtt kategóriája felé tolnám el. Sajnos olyan az élet és olyan a gazdaság, hogy tömegével sújtja a munkanélküliség a pályakezdési nehézség a 18 és 20-21 év közötti korosztályokat.

Ez már a '78-as Btk.-alkotáskor is felmerült, a fiatal felnőtt korúak konstrukciójának a megalkotása. Akkor bizonyos tekintetben a halálbüntetés-kiszabhatóság és egyéb tekintetében akceptálták is ezt a kategóriát, de nem tették általánossá. Én meggondolnám ennek a kategóriának a bevezetését, ha elfogadjuk azt, hogy vannak bizony társadalomban rejlő okai is a bűnözésnek, mondjuk a megélhetés, a pályakezdés, a családalapítás nehézsége. Továbbmenve a dolgokra, megmondom őszintén, hogy a sportrendezvényről való kitiltással kapcsolatos intézkedés vagy büntetés akár még el is fogadható a számomra, de mint volt polgármester, megmondom maguknak, jobban érdekelne ennél a bizonyos közterületekről való kitiltás lehetősége bírói úton, bírói ítélettel. Utalnék például a zsebtolvajlással elkövetett bűncselekményekre, ami nem egy önkormányzatnál elég lényeges probléma, és szinte eszköz nélkül álltak az önkormányzatok, nem volt jogi eszközük, hogy az egyébként többszörösen, sokszorosán, százszorosán visszaeső nyilvántartott zsebtolvajokat olyan területről ki tudjuk tiltani, ahol az ő kedvenc elkövetési területük volt: belvárosok, forgalmas helyek, egyebek. Ami egy kicsit talán a valamikor rendőrhatalom felügyeletre hajaz, de ha ezt bíróság ítélettel szabja ki, szerintem feloldhatók azok az anomáliák, amik ezekhez a dolgokhoz fűződtek. Valószínű, én a magam részéről e tekintetben fogok előterjesztést tenni módosító javaslattal.

Amivel nem igazán tudok mit kezdeni mint gyakorló jogász, biztos az én hibám, ez a zsebszerzésekkel kapcsolatos dolog. Szóval nem igazán értem. Ingatlantulajdon szerzéséhez földhivatali eljárás lefolytatása szükséges. Azt én nem tudom elképzelni akár ügyvédként, közjegyzőként, hogy mi az az elkövetési magatartás, aminek a végén jogellenes tulajdonszerzést fog végrehajtani a földhivatal. Ha megteszi, akkor nem az ügyvédben van a gond, meg a közjegyzőben, hanem a földhivatalban, az ő intézkedése során lesz ez majd tulajdonjogilag átvezetve. Tehát egy kicsit én ennek nagyobb füstjét látok mint lángját. Nem igazán látom a reális elkövetési lehetőséget egy ingatlantulajdon szerzésénél a zsebszerzéseknek. A zsebszerződés az a szerződés, ami zsebben van. Ami meg a zsebben van, az nem került leadásra a földhivatalban, innentől kezdve joghatálya se nagyon van, elég azt csinálni, hogy két-három évenként megváltoztatom az alaki körülményeket, a követelményeket a szerzésekénél, aztán máris több dolga van az ügyvédeknek, meg kevesebb zsebszerződés marad hatályban a zsebekben. Ezt is egy kicsit a nyilvánosság felé üzenetnek szánom.

A szexuális bűncselekményeknél már utaltam arra, hogy a sértetti 12-14 éves kort egy kicsit át kellene fésülni, mert a magam részéről egy kicsit zavarosnak érzem.

Az ittas vezetésről esett szó. A magam részéről elfogadhatónak tartom a 0,5 feletti egzakt büntetéskiszabást. Általában, amikor már mérlegeléssel állapítják meg a befolyásoltságot, hát annak mindig van egy kis kehéje. Jobb az, hogyha egy véralkoholvizsgálat alapján azt mondják, hogy ennyit ittál, pajtás, és akkor el kell tiltani. Egyetértek

egyébként a nulla toleranciával. Aki látott már közlekedési balesetet közlekedésről, az nem is nagyon fog ezzel a kérdéssel vitatkozni.

Ami viszont egy kicsit úgy nem hagy nyugodtan, hogy vannak olyan bűncselekményfajták, amik úgy elfelejtődtek, mintha úgy nem is lennének, szabad is elkövetni őket. Minden korszaknak megvannak a hagyományos bűncselekményei. A Rákosi-kornak voltak a feketevágásos dolgai, a későbbi Kádár-korszaknak jellemzően a vám- és deviza-bűncselekmények voltak, most a hűtlen kezelés mint keretjogszabály, az egyik nagyon kedvelt bűncselekmény. Tisztára elfelejtettük az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményt, a hamis vád, a hatóság félrevezetése, a hamis tanúzás bűncselekmény, pedig úgy látszik, most már az ítélezési gyakorlat is kezdi alátámasztani. Időnként fel kellene hívni a figyelmet az embereknek, hogy bizony az alaptalan büntetőeljárás kezdeményezése is bűncselekmény. Olyannyira, hogy valamikor a törvényhozó még a gondatlan elkövetést is szankcionálni kívánta, de mostanában az teljesen bevett szokás, hogy mondjuk fogja magát egy polgármester, beballag egy hatalmas kosárral a rendőrséghez, aztán 72 ügyben lazán feljelentést tesz, és a sajtó ezt mind leadja. Azt már nem adja le persze a sajtó, hogy az igen tisztelt polgármester kollégát figyelmeztetik-e jegyzőkönyvben a hamis vád, hatóság-félrevezetés törvényi következményére, nyilatkoztatják-e arra, hogy megértette-e a kioktatást, és ennek tudatában teszi meg a 72 feljelentését. Ezek elsikkadnak, meg általában bűncselekmény sem lesz belőlük. A következő ciklusnak nagy valószínűséggel ezek lesznek a slágerbűncselekményei. Nem akarok én itt senkit befolyásolni, én javasolnám, hogy már csak figyelemfelhívó jelleggel is egy kicsit a büntetési tételét mozgassuk meg ezeknek az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeknek, már csak úgy a felelősségérzet megnövelése okán is, és akkor talán visszaesnek ezek a felelőtlen cselekmények. Röviden ennyit, aztán majd a többi később. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Bizottság! Apáti István képviselő úr, aki nem tagja a bizottságnak, jelezte hozzászólási szándékát, és magam is jeleztem, hogy hozzá kívánok szólni. Ez utóbbi időre majd átadom az ülés vezetését Gyüre Csaba alelnök úrnak. Most azonban Apáti István felszólalása kapcsán döntenem kell a bizottságnak, mert az országgyűlési törvény 40. szakasz (3) bekezdésének utolsó mondata értelmében nem bizottsági tag akkor szólhat hozzá, ha ehhez a bizottság többsége hozzájárul.

Határozathozatal előtt rögzítjük, hogy Turi-Kovács Bélát Puskás Imre, Cser-Palkovics András, Zsiga Marcell, Staudt Gábort Gyüre Csaba és Bohács Zsoltot Papcsák Ferenc helyettesíti.

Határozathozatal következik. Ki támogatja, hogy szót adjunk Apáti István képviselő úrnak? *(Szavazás.)* 13 igen szavazattal a bizottság hozzájárult a szóadáshoz. Megadom a szót Apáti István képviselő úrnak. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Elnök Úr! Bocsánat, egy ügyrendi jellegű...)* Képviselő úr, most szót adtam, majd utána tessék! Képviselő úr, ne tessék átvenni az ülés vezetését! Apáti képviselő úr helyet fog foglalni valamelyik mikrofonnál, benyomja a gombot, és el fogja tudni mondani...

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen a lehetőséget. Akik pedig nemmel szavaztak, azokat megpróbálom meggyőzni arról, hogy rossz döntést hoztak. *(Közbeszólás: Ez még nem biztos! – Derültség.)*

ELNÖK: Kérem, bocsánat! A bizottság legyen hű a döntéséhez, és akkor figyelemmel hallgassuk a felszólalót.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Annyit szeretnék hozzátenni, hogy Gaudi képviselőtársam fogja ismertetni az elvi álláspontomat, én csak egy-egy szakaszra szeretnék kitérni.

Rögtön arra a szakaszra, amit Szilágyi György képviselőtársam a tavaly benyújtott javaslatunkban is érint, az egyik legfontosabb kérdést, a jogos védelem kérdéskörét, amelyet nagy dérrrel-dúrral beharangozott a Fidesz-KDNP az alaptörvény megalkotásánál is, és óriási változásokat ígértek az ország népének. Most azt látjuk a jelenlegi szövegből a szükségesség és az arányosság kifejezésekkel, hogy a világon semmi nem változott. Legfeljebb csak talán a szórendet változtatták meg, de az, hogy a jogos védelmi helyzetnél a szükséges és ezzel arányos kifejezések benne maradnak a rendelkezésben, ez a világon semmilyen változást nem hoz. Felhívnom az önök figyelmét arra, hogy a tavaly benyújtott javaslatunk pontosan, talán egy kicsit az Amerikai Egyesült Államok gyakorlatára hajazna, és azért is érdekes, mert önök nagy előszeretettel emlegetik az USA-át az emberi jogok példaképének, sok esetben mintapéldaként állítják be, hát akkor most kivételesen azt mondom, hogy követhetnénk ezt a gyakorlatot, amely ráadásul speciálisan magyar viszonyokra szabott. Ugye a Jobbik javaslata arról szól, hogy akkor sem lehet büntetni a védekező felet, most próbálom leegyszerűsíteni, hogyha jogtalan támadás elhárítása közben a támadónak testi sérülést vagy halált okoz. Ugyanakkor van egy garanciális elem is, mely szerint az élet kioltását, amennyiben a jogtalan behatolás vagy a jogtalan támadás jellegéből adódóan lehetséges, el kell kerülni. Tehát nem egyfajta vérszomjra próbáljuk biztatni a magyar állampolgárokat, hanem azokat az áldatlan állapotokat próbáljuk felszámolni, amelyek itt több évtizede kialakultak. Másrészt látjuk, hogy milyen esetekben lehet ettől a szükségességtől, arányosságtól eltérni.

Kérdezem én a kormánypárti képviselőket, hogy mi van akkor, hogyha mondjuk 21 óra 50 perckor megtámadnak valakit mondjuk ketten, az nem csoportos, nem éjjel, és mondjuk pusztakézzel támadják meg. Akkor mi a helyzet? Megtámad két óriási fizikai fölényben lévő elkövető, mondjuk egy 70 éves idős nénit vagy bácsit, és a bácsi teszem azt, egy sörétes puskát tart magánál, mind a két elkövetőt lelövi, akkor az idős urat fogjuk egy életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető több emberen is elkövetett emberölés büntette miatt eljárás alá vonni?

Ha önök azt a döntést hozták, hogy nem bizottsági tag is hozzászólhat, akkor azt tartsák tiszteletben, és figyelemmel hallgassák a felszólalót. Tessék, képviselő úr, folytatni.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen. Ez csak egy példa volt azok közül, ráadásul a bekerített helyre való behatolás esetén fegyveres elkövetést ír elő. Azért tudjuk, a mezőgazdasági terménylopásoknál nem arról híresek a tolvajok, hogy lőfegyverrel, lőszerral vagy robbanóanyaggal mennek be a kertbe. Miért szükséges olyan alakzatokat előállítani, amelyek együttes előfordulási esélye meglehetősen csekély? Egyszer s mindenkorra el kellene jutni az egyszerű, józan szatmári parasztember észjárásával addig, hogyha megtámadnak, teljesen mindegy, hogy a házamban, kertemben vagy a nyílt utcán jogtalanul, akkor inkább a támadó anyja sírjon és ne az enyém.

Idáig kellene egyszer eljutni. Nem arról van szó, hogy arra kellene biztatni az embereket. Hogy valós vagy valósnak vélt sérelmeiket megtorolják, és akkor ezzel a helyzettel visszaéljenek, én úgy gondolom, hogy a megtámadottak döntő többsége örül, hogyha a pusztá életét, testi épségét meg tudja őrizni, meg tudja védeni, vagy esetleg másokét. Láthattuk például a berzéki esetenél, sok esetben olyan rettegésben élnek az ország bizonyos részein a magyar emberek, hogy félelmükben végignézik embertársaik lemészárlását, agyonverését, vagy legalábbis azt, hogy súlyos sérüléseket okoznak egyes elkövetők másoknak.

Higgyék el nekem, az első egy-két precedens értékű ügyig kell eljutni, aztán majd a bizonyos eltérő, akár nem eltérő kultúrájú elkövetők ötször meg fogják gondolni, hogy mit

fognak tenni, vagy amit más törvényben kellene rendezni. Talán a lőfegyvertartást, vagy legalábbis a gumilövedékes fegyverek tartásának szabályozását nyilván családi háznál vagy lakáson való tartásának szabályait kellene átgondolni. Az nem megy, hogy megint attól fél majd egy megtámadott, hogy ha kettővel nagyobbat vagy többet üt, vagy esetleg egy 10 centis késre egy 20 centi hosszúságú disznóölő késsel válaszol egy ilyen támadásra, és megöli az elkövetőt, akkor neki kell attól félni, hogy esetleg években kétszámjegyű szabadságvesztést kap. 1999-ben történt az én szülővárosomban is egy ilyen eset, amikor az életét védő mezőőr három hónapig volt előzetes letartóztatásban, holott egyértelműen az élet kioltására való szándékkal támadták meg őt ketten, este 6 órakor a saját házában. Ráadásul megint mondom, ketten, nem fegyveresen, nem felfegyverkezve és nem is éjjel. Tehát nagyon sok olyan dolgot hozhat az élet, amit előre nem tudunk kisakkozni, és itt emberéletekről van szó.

A másik, amire még mindig nem akarnak választ adni, ezt talán egy két évvel ezelőtti módosító javaslatunk próbálta érinteni. Vannak itt tölem sokkal képzetesebb elméleti vagy gyakorlati jogászok, akik évek, évtizedek óta művelik a büntetőjog tudományát akár ügyészi, akár védői oldalról. Mi indokolja azt, próbálják velem megértetni, mert ha sikerül, én elfogadom, csak egyszerűen nem értem a logikáját, hogy megtartják azt, hogy életfogytig tartó szabadságvesztésre csak az ítéltető, aki a 20. életévét betöltötte. A fiatalok életkorhatár 14-18, a Jobbik elképzelése szerint 12 és 18 között lenne meghatározható, és akkor mi történik? Az életfogytiglan kiszabása szempontjából a 18. és 20. életév között. És lám, mit hozott az élet, soproni lövészklubban elkövetett gyilkosság, ha jól emlékszem, egyik 18, másik 19 éves elkövetője, mind a ketten felnőtt korúak, de nem töltötték be a 20. életévüket. Majd röhögnek a markukba, mert esetleg 15 vagy halmazati összbüntetés esetén maximum 20 éves szabadságvesztéssel meg fogják ezt úszni. Négyötöd után kiszabadulnak, tehát 16 év ma a legrosszabb esetben, az ő szempontjából legrosszabb esetben 16 év után kint vannak, és nevetnek egy jóízűt ahelyett, hogy már a fiatalok, a 18. életév esetén ha olyan súlyos cselekményt követ el valaki, akkor számoljon az életfogytiglan kiszabásának lehetőségével. Semmi nem indokolja, hogy ezt a 20. életévre kitoljuk. Ez valószínűleg a korábbi Btk.-ban maradhatott benne, amikor a halálbüntetést nem lehetett azokra kiszabni, akik az elkövetéskor nem töltötték be a 20. életévüket. A Sós-féle sorozatgyilkosságok egyik elkövetője így úszta meg, és 20 év kitöltése után szabadult a fegyházból. *(Steiner Pál: És az nem volt büntetés? A 20 év?)* Én úgy gondolom, hogy ha valaki... Mi történt akkor, Steiner úr? Mi történt akkor?

ELNÖK: Képviselő úr, most elhangzott egy kérdés, amit most nem lehetett hallani, mert nem is mikrofonba hangzott el. Ne folytassanak ilyen külön polémiát, mert értelmetlen lesz a jegyzőkönyv. Megint nem önnek szól, ön most erre reagált, de szóljon mindenki hozzá. Azért helyeztük mai napra a vitát, mert az időnk korlátlan, nincs más napirend, illetve még egy napirend van, de a nap még hosszú, mindenki hozzá fog tudni szólni. Tessék, képviselő úr.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Továbbmegyek a teljesség igénye nélkül. Büntethetőségi korhatár csökkentése. A 12. életév bizony abszolút egy komoly társadalmi elvárás lenne. Megint csak az egyszerű szatmári parasztember észjárása szólal meg belőlem. Aki gyereknemzésre képes, és akkor most finoman fogalmaztam, az képes a felelősség vállalására is. Ugyanis jól tudjuk, hogy bizonyos elkövetői körök 14 év alattiakat használnak fel szó szerint bűncselekmények elkövetésére, mert vagy fizikai adottságaiknál fogva egy betörés esetén be tudnak menni olyan helyekre, ahova felnőtt ember már nem tud bemenni, egészen egyszerűen azért, mert tudják, hogy ezek az elkövetők nem büntethetők. Aki a 12. életévét betölti, az esetleg döntő többségében akár fizikailag, akár szellemileg van olyan állapotban, hogy fel tudja mérni a magatartásának a következményeit. Nem arról van szó,

mint egyébként több európai országban, hogy 8 évre, 10 évre, egyszerűen a 12. életévnél próbáljuk ezt meghúzni, és nemcsak egyes esetekben. Ne maszatoljunk, akkor vagy maradjon a 14, vagy általánosan terjesszük ki a 12. életévre, és akkor szóljon úgy a rendelkezés, hogy fiataalkorú az, aki a 12. és 18. életéve között jár.

A következő, ami tudom, hogy most heves vitát fog kiváltani, főleg a szocialista képviselőtársaimból, és ezt a Jobbik az Alaptörvény megalkotásánál szintén felvetette, akkor is volt belőle némi vita, az emberölés súlyosabban minősülő eseteinél, tehát nem 24 bűncselekménynél, mint annak idején. Egyetlenegy bűncselekménynek súlyosabbnak minősülő alakzatainál igenis vissza kellene hozni, még akkor is, ha nemzetközi szerződésekből vagy egyezményekből kell emiatt kilépni, a halálbüntetés kiszabásának a lehetőségét, amelyet a Jobbik elképzelése szerint természetesen bírói mérlegelésre bízánk, nem egy abszolút határozottan kiszabható szankció lenne. Érdemes lenne ez ügyben egy széles körű közvélemény-kutatást tartani. Szerény véleményem szerint legalább 70-80 százalék a magyar társadalomnak támogatná. Ha az elmúlt heteket megnézzük, akkor akár egy kulcsi mészáros esetén, akár az elmúlt időszak erőszakos, életellenes elkövetői esetén ugyan mi értelme van 20, 30 vagy 40 év elteltével visszaengedni ezeket az elkövetőket visszaengedni a társadalomba. Ugyan mit várhatunk ezektől az emberektől, amikor a tudományos vélemények szerint 8-10 év után már intézményfüggőség alakul ki, és a legtöbb elkövető ennyi idő elteltével már abszolút képtelen a társadalomba való beilleszkedésre. Ráadásul az elkövetett cselekmény jellege, súlya is indokolná a fizikai megsemmisítésüket.

Jelezném, hogy...

ELNÖK: Képviselő úr, arra fel kell hívnom a figyelmét, hogy nem alkotmánymódosítási vita van. Az Alaptörvény expressis verbis zárja ki a halálbüntetést. Én azt megértem, szóba hozta egyébként az egyik kormánypárti képviselő is, de ahhoz igazodjunk, hogy ahhoz alaptörvényt kell módosítanunk, és most ez nem tárgya.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Akkor Magyarország Alaptörvényének második módosítása.

ELNÖK: Akkor be kell nyújtani egy ilyen indítványt a bizottság majd eldönti, hogy tárgysorozatba veszi-e vagy sem, és akkor vitatkozunk a halálbüntetés megszüntetéséről, mert ez Alaptörvény-módosítási kérdés. Tessék parancsolni.

DR. APÁTI ISTVÁN (Jobbik): Most már rövidre fogom. Amit még alaposan át kellene gondolni, és szintén nagyon lényeges kérdés, a feltételesen szabadságra bocsátás kérdése, a kétharmad, háromnegyed, négyötöd fogház, börtön, fegyház kitöltésénél véleményem szerint szigorítani kellene. Nemcsak a Cozma-ügyben ítélet és annak feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos összefüggései, hanem egyéb összefüggések is rámutatnak, illetőleg a feltételesből való kizárás bizonyos esetekben történő szigorítása, vagy például a személyi sérülést okozó gondatlan bűncselekmények. Az ittas vagy bódult állapotban elkövetett járművezetés, akár hívhatnánk lex Stohl jellegű járművezetésnek is. Nem akarok álszent lenni, bizonyos esetekben akár végleges járművezetéstől eltiltás vagy foglalkozástól eltiltás, attól függ, milyen a cselekmény jellege. Hogyha személyi sérüléssel jár, igenis legyen lehetőség kiszabni, ne az, hogy 3-4 év után az ilyen emberek visszakapják a jogosítványukat. Nem akarom tovább szaporítani a szót, mert úgy látom, elég nagy az alapzaj, meglehetősen nehéz így véleményt mondani. Én most a teljesség igénye nélkül vettem fel néhány javaslatot, természetesen az általános vitában, az általános vita különböző szakaszaiban ezeket megfelelőképpen ki fogjuk fejteni. Most csak néhány nagyon fontos kérdésre próbáltam kitérni, és különösen kíváncsi lennék mondjuk a kormánypárti álláspontra

a jogos védelemmel kapcsolatosan, mert ez aztán tényleg bármikor, bármelyik pillanatban bármelyik állampolgárt érintheti.

Köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm. Rögzítjük, hogy Pösze Lajos képviselő urat Vass Imre helyettesíti, és akkor szeretnék élni az előre jelzett hozzászólási igényemmel. Gyüre Csaba alelnök úrnak átadom az ülés vezetését erre a felszólalásra.

(Az elnöklést dr. Gyüre Csaba alelnök viszi át.)

ELNÖK: Megadom a szót elnök úr részére.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Úgy gondolom, hogy az első gondolat, ami a hozzászólásom szempontjából lényeges, hogy pozicionálom személyemet a büntetőjoghoz. Ügyvédjelölti tevékenységemet is hozzászámítva valamivel több mint 20 év gyakorlatom volt ezekben a kérdésekben, bár elsősorban polgári joggal foglalkoztam, de büntetőüggyel is.

Kétségtelen viszont, hogy hosszabb ideje szüneteltetem az ügyvédi tevékenységemet, tehát napi, élő, aktív tapasztalataim a büntetőjog működéséről nincsen. Természetesen itt az országgyűlésben mindig részt vettem, ha máshogy nem, odafigyelő képviselőként a büntetőjogi természetű vitákon és a döntéshozatalokba is bekapcsolódtam. Tehát ezek előrebocsátása után a következőket szeretném elmondani.

Az első dolog, amit nagyon fontosnak tartok, annak a kiemelése, hogy ez a törvényjavaslat egy rendkívül alapos egyeztetés eredményeként került ide az országgyűlés elé. Államtitkár úr által elmondottakat talán annyiban szeretném kiegészíteni, mert úgy emlékszem, ő nem mondott számot, de a februárban közzétett törvénytervezethez képest körülbelül 30 ponton változott az a javaslat, ami az országgyűlés és a bizottság elé került, tehát ez azt jelenti, hogy a különféle észrevételek, részben azon szervek véleményének a becsatolása, mely szervek a közigazgatási egyeztetés keretében nyilvánítottak véleményt, részben egyéb társadalmi vélemények messzemenően hasznosultak, figyelembevételre kerültek. Szeretném elmondani, hogy a törvény mostani tárgyalása szempontjából abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a Károli Gáspár Egyetem néhány héttel ezelőtt tartott az új büntető törvénykönyvről egy konferenciát, ahol magam is részt vettem, és itt többféle véleményt is hallhattam. Államtitkár úr is hozzászólott, a legfőbb ügyész hozzászólását is hallottam, az Országos Ügyvédi Kamara elnökének, Bánáti Jánosnak a hozzászólását. Ő hangsúlyozta azt különös súllyal, hogy ennek a törvénynek az egyeztetése mintaszerű volt. Ezt nagyon fontosnak tartom, mert ugyanaz az alapállásom, hogy a büntetőjog egy olyan különleges világ, egy olyan érzékeny, kimunkált, dogmatikájában és a hozzá illeszkedő bírói gyakorlatban is kimunkált jogterület, amelyet kellő tisztelettel és jó értelemben vett alázattal kell megközelítenünk.

Tehát az, hogy szakmailag kiérleltek legyenek a megoldások, és hogy a szakma az támogassa, ez egy alapvető kérdés. Ez akkor is igaz, hogyha természetesen igaz, és nem mond a két igazság ellent, amit államtitkár úr is mondott, hogy vannak olyan kérdések, amiben a szakma is megoszlik, és szakmai vitát folytat. Magam is találkoztam ilyennel ezen a konferencián.

Én azt gondolom, hogy az itteni hozzászólások körében például Bárándy képviselő úrnak azok a megjegyzései, amik a törvényjavaslatot méltatják, az számomra reménykeltő abban a tekintetben, hogy nem akarjuk, hogy ez a törvény tárgyalása politikai szempontok áldozatává váljon. Ez fontos dolog, és én ezt nagyon fontosnak tartom hangsúlyozni, és a törvényjavaslat előkészítésének az eddigi története, szerintem az is, ahogy itt a bizottságban

eddig ezzel foglalkoztunk, és reményeink szerint még foglalkozni fogunk akár ma, akár további időszakban, amikor a módosító javaslatokat tárgyaljuk, erre jó reményt ad.

Én nagyon fontosnak tartom azt, amiről Bárándy képviselő úr is erényként említést tett, hogy a törvényjavaslat egy koherens egész. Szeretném azt elmondani, hogy nemcsak a Btk. kapcsán, hanem általában én személyesen a jogrendszerünk alakításánál mindig talán feltűnő nyugtalansággal és türelmetlenséggel fogadtam és fogadom azt, amikor túltengenek a különböző, a jogrendszer átalakítására irányuló törekvések. Bennünk van, hogy mindenre azonnal valami jogi választ akarunk adni, és nagyon sokszor büntetőjogi választ. Nem biztos, hogy ez a helyes szemlélet, mert a társadalmi problémákat komplexül kell kezelni, és ebben a jognak persze kitüntetett szerepe van, de néha abszolutizáljuk a dolgokat. Jöttek az elmúlt években olyan Btk. módosítási javaslatok, amelyek egyfajta dologra érzékeny reagálásként sui generis cselekményeket akartak akkor is kreálni, amire szerény véleményem szerint nem volt szükség.

A rendszerváltozás időszaka persze természetesen magával hozta azt, hogy az eddig hatályos, és mai napig is hatályos büntető törvénykönyvet folyamatosan farigcsálni kellett. Ez kényszer volt, és ezt nem is tartom helytelennek, pontosabban úgy mondanám, hogy elkerülhetetlennek tartom, hiszen a jognak és a büntetőjognak is követni kell azokat a változásokat, amik az elmúlt 20 évben összehasonlíthatatlanul nagyobb mértékűek voltak, és sodróbbak voltak, mint akár az azt megelőző évtizedek időszakai. Persze megint egy külön korszakhatár volt 1948-49, a kommunista diktatúra, az államszocializmus. Akkor vessük össze a Csemegi-kódex 1978-as időszakát a II. világháború utáni évek korszakáig. Az nagyjából egy korszaknak tekinthető, néhány novellája volt a Csemegi-kódexnek, a 70, ha jól számolom, 70 év alatt, és az az egészséges.

Tehát én egy elvárást is szeretnék megfogalmazni, miközben nagyon fontosnak tartom, úgy gondolom, hogy az új büntető törvénykönyv elfogadásával le kell zárunk egy korszakot. A hektikus büntetőjogszabályi szabályozás korszakát. Én azt várom ettől a törvénytől, hogy lezárul az az időszak, hogy ezek után unos-untalan módosítgassuk a törvényt. Önmagában is a jogrendszer elleni legnagyobb vétkeknek tartom a szükségtelen módosítását a jogrendszernek. Lejárhatja a tekintélyét, hitelét a jogszabályoknak, mert azok a jogszabályok, amik állandóan változnak, azokat a társadalom nem fogadja el jogszabálynak.

Büntetőjog tekintetében most biztos némi túlzás lesz, amit mondok, igazából minden tilalomnak visszavezethetőnek kellene lenni a tízparancsolatra, amely nem sokat változott az elmúlt évezredek alatt. Ezen azt értem, hogy morális gyökerűnek kell lenni. Itt több felszólalás érintette például a Rákosi-korszak feketevágását, vagy a Kádár-korszak deviza bűncselekményét. Ezek nem voltak morális alapokon álló tilalmak, nem is azonosultak vele az emberek. Ha megtartották, azt kizárólag félelemből, nem pedig etikai meggyőződésből tartották be és követték ezeket a tilalmakat.

Én azt várom, hogy egy olyan büntető törvénykönyv fog megszületni, amelyik integrál, amely önmagában teremti meg azt, hogy az ezt követő korszak legyen mentes a már elfogadott törvény túlzottan gyakori módosításától.

Lényeges erényének tartom a törvénynek azt is, hogy újít, jó néhány kérdésben, de abban mértéket tart. Természetesen két példával foglalkoznék egyébként, de nem fogok mélyebben belebocsátkozni, mert mindkét példával kapcsolatos részletkérdések úgy gondolom, hogy a részletes vita kérdéskörét kell, hogy képezzék, és biztos lesz is módosító javaslat, aminél majd valóban tudunk szavakon, fordulatokon vitatkozni.

A két példa. Az egyik a büntethetőség relatív leszállítása, nem az összes bűncselekmény tekintetében történik ez, 12 esztendőre. Bizonyos nagyon súlyos bűncselekményeknél szállítja le a törvényjavaslat a korhatárt 12 évre.

Ez egyébként nagy vitát váltott ki, úgy láttam a konferencián is előkerült ez a kérdés, a Károlyi Egyetemen, és úgy érzem, hogy vitát váltott ki a szakmai életben is. Én azt gondolom,

hogy ez egy jó irányú megoldás. Az egyik érv, amit itt nagyon röviden, mondom, nem akarok részletekbe bocsátkozni, maga a Csemegi-kódex megoldása, amely annak idején 12 évben határozta meg ezt az időt, és azt gondolom, hogy érdemes összevetni a Csemegi-korszakban az emberi fejlődés biológiai és érettségi mutatóit. Véleményem szerint egy akkor 12 éves ember nem állt a biológiai és a szellemi fejlődés olyan fokán, nem állhatott, mint ahogy ma állnak. Tehát az elvárás lehet több. De ugyanakkor fontosnak tartom azt a mértéktartást, ami kifejeződik, hogy a büntetőjog reagálása nagyon árnyalt lesz a 12 és 14 év közötti cselekményekre. Nagyon árnyalt lesz, és még egyszer, hogy nem minden cselekményre terjed ki. Persze, ezen biztos lesz szakmai vita, hallottam olyan véleményt, hogy egységesen kéne ezt kezelni, vagy-vagy. Ezek azok a kérdések, amik szerintem a részletes vita körébe tartoznak.

A jogos védelemnél is, úgy gondolom, hogy egy fontos előrelépés történik a jogos védelem tekintetében is akkor, amikor a kockázatot, a jogtalan támadás következményeinek a kockázatát jelentős mértékben áthárítjuk a támadóra. Én azt gondolom, hogy az általános vita szempontjából ezzel meg kell elégednünk. Utána részletkérdés, de nagyon fontos részletkérdés az, amiről Bárándy Gergely beszélt, az arányosság-szükségesség kérdése vagy egyéb elemek, hogy így, ahogy az a tényállás le van írva, mennyire tökéletes. Én önmagában az iránnyal értek egyet. El kell mondjam, csak egyetlen egy példa, hogy hasznosítsam, amit a Károlyin hallottam, ha nem tévedek, a legfőbb ügyész úr mondta ott az előadásában, hogy amikor utal a szabály a támadásra, akkor a személy elleni támadás veszélyét ő azzal a szóval egészítené ki, hogy a személy elleni támadás közvetlen veszélye. Tehát én azt gondolom, hogy lehet finomítani a tényálláson, de fogadjuk el, hogy ez az irány, amit a törvényjavaslat tükröz, ez az irány szerintem jó, megfelel az életbeli sajnálatos tapasztalatoknak, és arra a tapasztalatokra építve helyes következtetést vont le a törvényjavaslat előterjesztője.

Végezetül egyetlen egy kérdésben szeretnék vitatkozni kicsit az ellenzéki véleményekkel, ez, megint Bárándy Gergely hozzászólására hivatkozom, kifogásolja, és ez előjött többször a konferencián is, hogy a törvényjavaslat elveszi, vagy csökkenti a bírói mérlegelés lehetőségét bizonyos büntetések kötelező alkalmazásának a meghatározásával. Én arra szeretnék rámutatni, hogy azért önmagában ez mint szemlélet, nem teljesen idegen már az eddigi büntetőjogunktól sem. Vannak és voltak szabályok mindig arra nézve, hogy kit kell kizárni a feltételes szabadságból. Ott is véget ért a bírói mérlegelés, a jelenleg hatályos jog szerint 1980-ban, '70-ben, '60-ban, mindabban az időszakban, amikor én foglalkoztam ezzel, büntetőügyben számolni kellett, hogy adott cselekvőség megállapítása mellett a bírónak nem adatik meg, hogy feltételes szabadságra bocsássa a terheltet, mert van egy határ, ami kizárja a bírói mérlegelést, pedig ott is lehetne mondani, vagy lehetett volna mondani, lehetett olyan eseteket találni, hogy hát, ebben a konkrét esetben ez egy nagyon szigorú és nagyon kemény következtetés.

Vagy kérem, a próbára bocsátás kizárása. Az is, az sem a mostani Btk., nem az új Btk. találmánya lesz, a próbára bocsátás megszüntetése. Imperatív szabályok léteznek, úgy tudom, ma is a hatályos büntető törvénykönyvben ma is e tekintetben. A kötelező elkobzás esete, a vagyoneklobzás kötelező esete, tehát vannak példák a hatályos büntetőjogban is arra nézve, hogy bizonyos esetekben a bírói mérlegelés nem adatik meg. Azon lehet vitatkozni természetesen, most csak általánosságban és elvi szinten mondom, hogy adott esetekben indokolt-e a konkrét mérlegelésnek az ilyen értelemben való elvonása, mérlegelési lehetőség elvonása vagy sem.

Tisztelt Bizottság! Én a magam részéről általános vitára való bocsátásról lévén szó, ezt a törvényjavaslatot általánosságban jónak tartom, és a tisztelt bizottságnak javaslom támogatásra és természetesen az Országgyűlésnek is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Megadom a szót Steiner Pálnak, és visszaadom az elnöklést az elnök úrnak.

(Az elnöklést dr. Salamon László elnök veszi vissza.)

DR. STEINER PÁL (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Először is elnézést kérek, hogy modortalanul belekiabáltam Apáti képviselő úr hozzászólásába, *(Dr. Apáti István: Elfogadom.)* de ... köszönöm szépen. De azért tettem, mert van egyfajta szemlélet, amelyet az országgyűlési képviselőknek, függetlenül attól, hogy milyen pártban politizálnak, figyelembe kellene venni.

Először kezdeném a konkrét üggyel. A halálbüntetés, aminek a tiltása nagyon helyesen az alaptörvényben benne van, az alkotmányból vette át, a halálbüntetés nem büntetés. Ez egy nagyon régi bizonyított jogelv. A halálbüntetés megsemmisítés. A társadalom úgy döntött, hogy ezért vagy azért vagy amazért megsemmisíti azt az embert, aki ezt vagy azt ő szerinte elkövetett. Nagyon sok politikai nézeteiért is megsemmisített ember van a történelmünkben, vagy volt a történelmünkben, akik most hősök, szobrokat állítunk nekik *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: A kommunisták élen járnak ebben. Kiütéssel nyerték.)*, és ugyanakkor a folyamat persze visszafordíthatatlan. Csak hogy mondjam, a legutolsó talán ilyen fájdalmas Nagy Imre és mártírtársai halála, de nagyon sok más személyiséget tudnék mondani. *(Közbeszólások a Jobbik soraiból.)* Ebből következően az a felfogás, hogy a halálbüntetés büntetés, az egy laikus felfogás. És ebből következően nem lehet abba a logikába belerakni, ami *(Folyamatos közbeszólások a Jobbik soraiból.)* ...

ELNÖK: Elnézést. Egyrészt megkérem a képviselőtársaimat, hogy hozzászólásra jelentkezzenek, hogyha valamit akarnak majd hozzáfűzni Steiner képviselő úr hozzászólásához, másrészt Steiner képviselő urat, ha lehet, kérném, hogy miután pozicionálta a viszonyát a halálbüntetéshez, ez mondjuk idáig rendben van, vegye azt figyelembe, amit Apáti képviselő úrnak is figyelmébe ajánlottam, hogy nem alkotmánymódosításról tárgyalunk, a halálbüntetés tilalma az alaptörvényben benne van, és ...

DR. STEINER PÁL (MSZP): Elnök Úr! Bocsánatot kérek! Köszönöm a kioktatást, de nem tetszik gondolatolvasó lenni, nem tudja, hogy mivel fogom folytatni, még én sem. *(Élénk derűltség.)*

ELNÖK: Na látja, látja, ez indokolja leginkább, hogy én most erre felhívjam a figyelmét. Jó, tessék!

DR. STEINER PÁL (MSZP): Mostanában olyan időszakaim vannak, amikor volt ellenzéki, most kormánypárti képviselőtársaim a bizottsági elnöki trónusból folyamatosan kioktatnak, és ezért vagyok ilyen kicsit indolens, úgyhogy elnézést kérek érte.

Visszatérve, arról szerettem volna beszélni a halálbüntetéssel kapcsolatosan, hogy az a mondat, hogy ha valaki azt mondja, hogy az a szerencsétlen fiatalember, aki belekeveredett egy bűnbandába, tettestársként húsz évet leült egy fegyházban, majd megtérve vallásos emberként most egy templomban orgonál, azzal szemben a büntetés nem érte el a célját, az semmit nem tud a büntetőjogról, és akkor jobb, ha nem szól bele.

Viszont van két dolog, amit szeretnék megemlíteni, ami nagyon is az általános részéhez kötődik. Ugye most általános vita van, és az elnök úr azt mondta, hogy annyit beszél mindenki, amennyit akar, mert erre van ez a bizottsági nap, és nagyon sok idő van, hát nálam elfogyott egy picit a türelme, de nem baj, én ezt tolerálom. Visszatérve az általános vitával kapcsolatosan. Az egyik nagyra becsült büntetőjogász nálunk egy konferencián, azért nem

mondom ki a nevét, mert a Gergőt családilag érinti, azt mondta, hogy az ő álláspontja szerint minden kormánynak van joga büntetőjogi politikát kialakítani, és eszerint módosítani a büntető törvénykönyvet. Nyilvánvalóan ironikusan mondta ezt, mert az a nagy kérdés valóban fennáll, hogy szükségszerű-e az egyik legfontosabb és legérzékenyebb, a legkiérleltebb büntető kódexünket politikai szándékok mellett folyamatosan rángatni. Érdemi büntetőjogi törvényt módosítás ez vagy politikai szándékokat szolgál? Ezek bizony nagy kérdések. Én tanulni jöttem most be, mert elsősorban polgári joggal foglalkozom, de semmilyen választ nem kaptam ezekből a hozzászólásokból.

Az elnök úr megemlítette a Csemegi-kódexet, csak halkán jegyzem meg, hogy a Csemegi-kódex majdnem száz évig volt hatályban úgy, hogy nem nagyon módosították. Ebből következően azt gondolom, hogyha élve a kormánytöbbség lehetőségével, folyamatosan rángatjuk a büntetőjogot, akkor olyan 200-300-400 éves kiérlelt viszonyok kerülhetnek veszélybe, amiről például Bárándy képviselőtársam is beszélt a nulla poena sine lege meg a nullum crimen sine lege elvek, amelyeket nem szabad, hogy veszélybe kerüljenek, akkor a kormánynak, főleg itt kétharmaddal minden további lehetősége van, vállalja el, hogy ő akarja alakítani a büntetőjog-politikát, a legfőbb ügyészt vonja kormányzati hatáskörbe, és akkor a kormány büntető igényét képviselje a legfőbb ügyész. De azt a magatartást, hogy kvázi úgy tesznek, mintha olyan társadalmi helyzet alakult volna ki, hogy elképesztő mennyiségben kell a büntetőjogi kódexet érvényesíteni, ez nem egy érdemi álláspont, ez az önök politikai szándékát, és elsősorban piárcélokat szolgál. Én nem látom a büntető törvénykönyv módosításában azt a helyzetet, amiben átfogó kódex módosítására lenne szükség. Nem vitatom, hogy egyes tényállásokat korszerűsíteni kell, nem vitatom, hogy akár szükség lehet egy novellisztikus módosításra, de ezt, ami előttünk van, ezt egy olyan történelmi szituációnak nevezni, mint hogyha ez a Csemegi-kódex-szel érne fel, hát ez, finoman szólva, görögös túlzás. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Varga István képviselő úr! És az ülés vezetését átadom Gyüre Csabának két percre.

(Az elnöklést dr. Gyüre Csaba veszi át – dr. Salamon László távozik az ülésteremből.)

DR. VARGA ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tekintettel arra, hogy hosszú és nagyon magvas gondolatok hangzottak el, nem kívánom megismételni az elnök fejtegetését. Annak jó részével egyetértek, amely elhelyezi ezt az új büntető törvénykönyvet a mi jogalkotásunk rendszerében. A Csemegi-kódex-hez azért sem hasonlítanám, mert ma a világ is megváltozott a Csemegi-kódex-hez képest, és magam is tiltakozom, és egyetértek azokkal a felszólalásokkal, mely szerint valóban nem szabad hetente és havonta jogszabályokat változtatni. Egyelőre képtelenek vagyunk ezt megakadályozni, mert 1990 óta az a jogszabály-dzsungel, ami itt megszületett, bár vannak halvány deregulációs kísérletek is, de ezek csak halványak, áttekinthetetlen a magyar jogrendszert, gyakorló jogásként valljuk be, hogy ez így van. Ami a büntető törvénykönyvvel kapcsolatos egyéb dolgokat illeti, azt szerintem holnap az általános vitában elmondjuk, annyira nem szeretem a hangomat, hogy kétszer ugyanazt elmondjam, majd délelőtt elmondom.

Egyetlen egy dologhoz szeretnék hozzászólni, amely a Jobbik részéről elhangzott, illetve, amit képviselőtársam is érintett, bár kétségtelen, hogy kőbe van vésve, és valóban az alaptörvény ezt a hosszú vitát a halálbüntetéssel kapcsolatosan már lezárta, de azért ez mindig felhorgad, és megismétlődik. Bárándy képviselő úrral ebben a témában vitakoztam, de, bár lehet, hogy csodálkoztak rajta, de teljesen egyetértettünk abban, hogy ez a vita, tehát a halálbüntetés kérdése nemcsak az alaptörvénnyel, de minden szempontból lezajlott a magyar jogásztársadalomban és az Alkotmánybíróságon. Tehát teljes egészében ez véget ért.

Megvizsgáltuk minden szempontból, és az a nagyon helyes álláspont alakult ki, hogy szó sem lehet halálbüntetésről pontosan amiatt (*Zaj.*), bár, lehet, hogy én egy kicsit más aspektusban világitánám ezt meg, mint a Steinder képviselő úr, de hasonlóképpen. Pontosán azért, mert sajnálatos módon, és nem kell nagyon messzire menni, nemcsak a Nagy Imre-perekre gondolok, hanem a közelmúltban is, például a móri gyilkosság ügyében, sajnálatos módon vannak justizmordok. Voltak, és lesznek sajnálatos módon, lehet, hogy egyre több egyébként. Ebből viszont következik, hogy az én szerény ismereteim szerint is, hogyha egyszer valakit kivégeznek, akkor eredeti állapot, *integrum restitutio* lehetetlen. Gondolom, ezzel egyetértünk. Meg azzal is egyetértünk, hogy a XXI. században vagyunk, meg azzal is egyetértünk, hogy Magyarországon vagyunk, Európában, egy keresztény országban, nem pedig az Egyesült Államokban. Hogy ott mit csinálnak, meg miért nem csinálnak, lassan már az az érzésem ezzel kapcsolatban, hogy lassan már valaki azt fogja kiabálni, hogy a guillotine-t is Magyarországra vissza kéne hozni. Tehát ez a vita lezárult, ezt nem kellene megnyitni. Nincs semmilyen lehetőség arra, és nem is lesz.

Végül a dolog talán ott ér össze, hogy legalább a jogalkotásban vagy a büntető törvénykönyv kodifikációjánál ne legyünk voluntaristák, és ne menjünk már le – elnézést kérek a kifejezésért – kutyába. Ne kezdjünk már ilyen populáris dolgokat! Ez körülbelül az, mintha valamelyik országgyűlési képviselő azt mondaná, hogy jobb lenne, ha a népnek jobb lenne az életszínvonala, szeretné-e, hogy aranypénzeket osztogassunk itt a Parlament előtt. Ez körülbelül olyan szintű, mint a halálbüntetés. Teljesen igaza van, képviselőtársam, megkérdezzük a magyar társadalmat, különösen ebben a sanyarú helyzetben, hogy hányan szeretnék halálbüntetést, meg még esetleg ebben a „kerek tévében” meg is csinálják ezt a hülyeséget, amit hétvégén szoktam csinálni a TV2-ben, hogy „szeretné”, és azt mondják, hogy 92,6 százaléka a magyar társadalomnak szeretné a halálbüntetést. És akkor mi van?! Akkor is egy marhaság, elnézést kérek. (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Ez kellemetlen! – Távozik az ülésteremből.*) Ezt az egész kérdést szerintem be kell fejezni, és tudomásul kell venni, hogy az alaptörvénnyel ellentétes. Elnézést az indulatokért.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Ki kíván még hozzászólni a vitához? Gaudi-Nagy Tamás kívánt hozzászólni, de jelen pillanatban nincs itt, illetve én magam is szeretnék hozzászólni, úgyhogy akkor átadnám addig az ülés vezetését valakinek, mert én is érdeemben szeretnék hozzászólni. (*Közbeszólás: Nem lehet továbbadni!*) De lehet továbbadni, úgyhogy akkor ... (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás érkezik.*) megjött Gaudi-Nagy Tamás, úgyhogy akkor megadom neki a szót. (*Moraj.*)

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Én figyelmesen végighallgattam az előttem szólókat, remélem, hogy kapok annyi türelmet és megértést, hogy az én szavaimat is meg fogják hallgatni. (*Közbeszólás: Nem is tudtuk, hogy van kint is hangosítás! – Derültség.*) Igen, akármilyen furcsának hangzik, éppen egy tipikus ügyben kellett beszélgetnem valakivel, aki a magyar büntetőjog rendszerének egyik nagyon komoly csapdahelyzetében vergődik.

Rátérve a dolog lényegére, én mindjárt vitába szállnék elnök úrral, aki most jön vissza, látom, a halálbüntetés témában. Ez egy alapvető tévedés, amit elnök úr mond, legnagyobb tisztelem ellenére, nincs tiltva a halálbüntetés az alaptörvényben. Nem tudom, melyik alaptörvényt olvasta az elnök úr. Én azt olvasom, és azt ismerem, amelyiket megkaptam tiszteletpéldányként. A 2. cikke, a Szabadság, felelősség fejezetnek, beszél az emberi méltóság sérthetlenségéről, minden embernek az élethez való jogáról, de nem tiltja *expressis verbis* a halálbüntetést. Szól egyes büntetési nemekről, például a 4. cikk (2) bekezdés, mindannyian ismerjük, tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki. Van egy ilyen konkrét törvényi korlát. Ez egy

tiszta beszéd. Ilyen értelemben a Btk. reagál is erre, hiszen egy eléggé meghatározó taxatív listát ad arról, hogy milyen esetekben szabályozza a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásának lehetőségét. Szerintünk ez túl szűk így is, de mégis üdvözlünk kell, hogy nem annyira szűk, mint amennyire az MSZP vagy éppen az LMP szeretné. Hiszen főleg az LMP ráadásul tényleg hisztérikusan büntetésellenes büntetőpolitikát képvisel. Nem tudom, hogy ennek mi lesz a vége, de hát reméljük, hogy nem az LMP fogja meghatározni a magyar büntetőpolitikát, és most ilyen értelemben az MSZP sem határozza meg.

Azzal kezdeném azért, hogy sokszor esett szó a Csemegi-kódexről, és ebben egyetértek elnök úrral. Itt van a kezemben egyébként. Már látható is, hogy egy viszonylag vékony kötetről van szó, és én most megnéztem itt, hogy egy kicsit egymás mellé állítsuk ezt a három kódexet. Ugye most van egy Csemegi-kódexünk, nekünk ez az igazodási pont alapvetően. Nem kertelünk nagyon. Főleg annak egy-két olyan rendelkezése mint a 21. §, a halálbüntetés zárt helyen, kötél által hajtatik végre. Erről szól a 21. §-a a Csemegi-kódexnek. Csemegi-kódex egy időtálló és olyan kódex volt, amelyről méltán mondta el elnök úr is, illetve több hozzászóló, Steiner Pál is ráadásul, hogy egy olyan kódex volt, amely valóban az idő próbáját kiállta. Tömör volt rendszerében, megszövegezésében, olyan szemléletű volt, és olyan dogmatikai elemeket tartalmazott, amely képessé tette a társadalmat az önvédelemre, a védelemre, arra, hogy megvédje az államot fenntartó embereket.

Én egy tágabbik kontextusból kezdem az egész felszólalásomat, majd nyilván a vezérszónoki beszédben fogom én is részletesen kifejteni, de nem mehetünk el amellettszó nélkül, gyorsan ezt az összehasonlítást azért megtenném, tehát hogy a Csemegi-kódex 486 paragrafusból állt, tehát érdekes módon a legtöbb paragrafusból a Csemegi-kódex áll, itt az egymás mellé állított három kódexhez képest. A jelenleg hatályos Btk. 386 paragrafusból, az új, eléntett kódex egy közel 100 paragrafussal több az eddiginél, 464, de még így sem éri el a Csemegi-kódex rendszerét. Micsoda különbség, ugye? Erre lehet azt mondani, ha csupán csak a jogos védelem szabályait nézzük meg, akár az általános rész szabályait, a büntetés kiszabás szabályait, a különös rész egyes nagyon frappáns megfogalmazásait, olyan mértékű szakmai színvonalkülönbség van, hogy azt egyszerűen nem lehet kifejezni kellő pontossággal. Tehát az a fajta csiszolt, cizellált, sok-sok évtizedes kutatás, tudjuk hogy keletkezett a Csemegi-kódex, amellyel ez a kódex akkor megalkotásra került, olyan magasra teszi a lécet, hogy ezt nyilván a Kádár-rendszer büntető jogalkotása, illetve a Rákosi-rendszer jogalkotása sem közelíthette meg. Nyilván fogalmilag sem közelíthette meg, mert egy erkölcstelen, egy bűnös rendszert, egy társadalomellenes rendszert szolgáltak ezek a kódexek. És az egész megint csak az elfuserált rendszerváltásnak egy átka volt az, hogy a 78. évi IV. törvényt kellett farigcsálnia, '88-89 után a mindenkori országgyűlési többségnek, hogy próbálja hozzáigazítani a magyar társadalom igényeihez a büntető kódexet. Ez kimondhatjuk, hogy nem sikerült. Valóban az egy katasztrófális dolog, ahogy írja is a törvény indokolása, egy több százat meghaladó módosítások vezetődtek át a régi, jelenleg hatályos Btk.-n, gyakorlatilag mivel feles törvény, ezért a mindenkori kormányzatok lábnyomata, tenyérlenyomata vagy éppen véres lábnyoma, kinek mije volt, mutatkozott meg a Btk. nyomain, a Btk. szövegében, és ezzel valóban szakítani kell. Azt mi semmiképpen nem vitatjuk el, sőt ugyanúgy visszanyúlunk itt az Alaptörvény kérdéséhez elvi szinten, hogy egy új kódex megalkotása mindenképpen helyes és szükséges volt.

Most az új kódex megalkotásának lehetősége viszont sokkal többet rejtett magában már objektíve, mint amit az eléntett javaslat és az előtte lévő tervezet is tartalmazott. Nyilván el kell mondanom azt, hogy vannak dicséretes elemei mind szerkezetében, Bárándy Gergely is elmondta, ez nekünk is tetszik, hogy nem az állam védelme az első, bár itt az emberiség elleni bűntettekkel kezdődik, de mégiscsak az ember kerül középpontba inkább. Utána az ember- és életellenes cselekmények következnek, és majd később a megfelelő helyen

következik az állam, mert az egész szemléletmódunkat nekünk az határozza meg, hogy egy emberközpontú és rendközpontú társadalomképben gondolkodunk, és ehhez szeretnénk a büntető törvénykönyvünket is igazítani.

Ebből mi fakad? Az fakad, hogy az államot eltartó, adójukkal, társadalmi értékteremtő munkájukkal működtető emberek azt várják el az államtól egy olyan komplex bűnüldözési, bűnfelderítési rendszert működtessen, amely valóban alkalmas arra, nyilván bűncselekmény mindig lesz és volt, hogy az emberek számára egy kiszámítható, nyugodt, élet- és létbiztonságot, vagyonbiztonságot hozzon a körülményekhez képest. Nyilván a körülményekhez képest szót azért kell használnunk, mert már hogyha európai méretekben is nézzük az elvárható közbiztonság fogalmát, vagy az elvárható büntetőpolitika helyzetét, akkor azt látjuk, hogy nemcsak Magyarországon, hanem az egész fejlett nyugat-európai országokban is hihetetlenül elszaporodott a bűnözés. Ott jelentős részben a bevándorlás, illetve egyáltalán a fellazult társadalmi viszonyokra tekintettel, Magyarországon pedig lényegében a bűnözési válsághelyzet, a közbiztonsági válsághelyzet, ez egy már sok-sok év óta kibontakozott alaphelyzet, amit egy új kódexnek alapvetően és elsődlegesen kell legyőznie. Meg kell szüntetni ezt a közbiztonsági válsághelyzetet. Olcsó poén, két hét alatt nem történt közbiztonság-teremtés Magyarországon, de nem is gondolta senki komolyan, nyilván azok sem, akik ezt elmondták, de a kampányban mégis felhasználták. Nem is lehet ezt megteremteni, azonban meg kellett volna teremteni ebben az új kódexben egy teljes szemléletváltást. Itt elsőként nemcsak az általános résszel illene kezdeni, de mivel most itt a vita keretében ezek kaptak hangsúlyt, hogy a büntetési rendszer, mi sokkal radikálisabban és sokkal újítóbbról szellemmel nyúlunk hozzá a büntetési tételek rendszereéhez.

Tulajdonképpen, ha szigorúan nézzük, és mi államtitkár úrnak még márciusban összeállítottunk egy komoly, közel 10 oldalas véleményt, abban első között rögzítettük azt a szempontot, hogy itt nincs szó másról, lényegét tekintve, mint egyfajta minőségi javítgatásról, toldozgatásról, foltozgatásról, de tulajdonképpen a jelenlegi Btk. büntetőpolitikai, büntetés-kiszabási rendszerének a továbbbörökítéséről, és egy új törvényszámon történő továbbfolytatásáról lenne szó, ha így maradna a javaslat a jelenlegi formájában. Mi ezt olyan módon tudjuk kifejezni, például egy jellegzetes példát mondok, emberölés alapesete jelenleg 5-től 15 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegető cselekmény. Amikor mi benyújtottuk az elmúlt két évben, itt egy kimutatás a kezemben, elég nagy számban nyújtottunk be a büntető törvénykönyvhöz módosító javaslatokat, akkor mindig azzal hajtották el ezeket a javaslatainkat, vagy amikor például benyújtott Btk. módosításhoz büntetési tételkeret-emelést javasoltunk, mindig két érv volt. Egyik, hogy önmagában a tételkeret emelése úgyse old meg semmit, a másik, a belső arányosság megbomlana, hogy az 5-től 15 éves emberölés tételkeretéhez képest szörnyű dolog, hogyha mondjuk 5-ről 15 évre emeljük föl a nevelőre bízott fiatalok terhére elkövetett erőszakos közöszlést. Hát ez tarthatatlan. Mi azt mondjuk, hogy ha valóban egy ember- és rendközpontú kódexben gondolkodna a kormányzat, akkor partner lenne velünk abban, hogy úgy, ahogy van, a különös részi rendszer tételkereteit egyszerűen radikálisan meg kell változtatni.

Ez lenne az első számú olyan üzenet szerintünk, amivel azt lehet üzeni a társadalomnak, hogy innét kezdve sokkal szigorúbb követelményekkel és következményekkel kell számolni a büntetőeljárás során, ahol ráadásul ilyen Cozma-ítéletek végképp felborzolják a kedélyeket, amely egy tökéletes példa volt arra, hogy egyébként a hirtelen felindulás, erős felindulás fogalmát mennyire tévesen lehet értelmezni, és mennyire nem ad megoldást a tételkeretek tágassága. Igenis a jogalkalmazó bíró számára a legfőbb üzenet az lesz, hogy mettől meddig terjedhet az ítélet kiszabása, ezt határozzák meg a büntetés-kiszabási szabályok. Na most ha 5-15-ig terjed egy emberölés alapesete vagy 15-25-ig, mint ahogy például mi ezt jónak látnánk, azért már egy egészen más viszonyítási pontot jelent mind a társadalom tagjai számára, mind a bírók számára. Tudom, itt a liberális jogvédők teljes könyvtárat írtak már

arról, hogy önmagában az emberölés körében statisztikailag kimutatható, hogy a büntetések mértéke mennyire minimális visszatartó erővel bír. Én nem gondolom azt, hogy Csemegi és társai, azok akik megalkották a Csemegi-kódexet, és egyáltalán eleink, akik egy olyan rendszerben éltek, amelyben a szigorú büntetőpolitikák érvényesültek, ők barbár, embertelen, buta, primitív emberek lennének, akik nyugat-európai normáktól elrugaskodott módon alakítottak volna ki egy jogrendszert Magyarországon.

Mondok még egy példát, hogy miért lenne jó például visszatérni a Csemegi-kódexre. Nagyon helyesen szóba hozta Ipkovich képviselőtársunk, hogy az igazságszolgáltatás elleni cselekmények úgymond nem kaptak kellő figyelmet, tehát kellő üldözést sem szenvednek. Azért gyakorló ügyvédként, amíg még ezt megtehetem a Parlament falai között, bár ha úgy alakul a választók jóvoltából, akkor utána is meg tudom tenni, csak díjazást ezért nem kérhetek, de azt tapasztalom, és tapasztalta gondolom sok más kolléga is, hogy a polgári és büntető ügyekben nem akarok csúnya számokat mondani, de finoman szólva a felét legalább eléri azon vallomások száma, amelyekben nem mondanak igazat a felek, bocsánat tanúk. És ezek a tanúvallomások eldöntik egy ügy érdemét, eldöntik egy ember szabadságának elvesztését sok-sok évtizedre vagy évre legalább is. Eldöntik egy ember vagyonának elvesztését több száz millió forintos mértékben, vagy egy személy felelősségének a mentését érik el.

Konkrét példát mondok. A Csemegi-kódex a hamis tanúzás körében alapesetét tekintve 5 évvel bünteti, fegyházzal büntetettnek minősíti, azonban nincs átvezetve a jelenlegi rendszerben, és a javaslatban sincs átvezetve az a nagyon helyes szemléletmód, hogyha 5 évnél tovább terjedő szabadságvesztés büntetésre ítéltetett a vádlott mint büntetőügyben, akkor a hamisan tanúskodó 5-10 évig terjedő fegyházzal legyen büntethető. Vagy ahol halálra ítélték az elkövetőt, ott 10-15 évig terjedő fegyházzal büntetendő legyen. Tehát itt 2-8 évnél megáll a kódex, és a javaslat is megáll. Tehát ez is egy konkrét példa arra, hogy én sokkal többet szeretnék látni itt a javaslatban, szeretünk volna és szeretnék még látni, ezért fogunk javaslatot benyújtani, hogy igenis nyúljunk vissza ehhez a tiszta forráshoz, és nézzük meg, hogy mi az, amit eleink kicsiszolt jogfelfogásából fakadóan egy évszázadon át szinte egy kiválóan jól működő rendszer volt, mi az, amit még többet be tudunk emelni.

Általános jelleggel még amit el szeretnék mondani az az, hogy a Jobbik választási programjában zéró toleranciát hirdetett egy-egy bűnözési típus vonatkozásában, mi ezt a szemléletet képviseljük most is, politikus bűnözés, cigánybűnözés és a gazdasági fehérgalléros bűnözés vagy szervezett bűnözés. Ezek mind olyan kategóriák, amelyekkel szemben totális háborút kell indítani ha úgy tetszik. Az egész világot körülengi manapság az a bizonyos totális háború a terror ellen, a rejtélyes terror ellen, amelyet nem tudunk, hogy kik és hogyan állnak, milyen terrorcselekmény mögött ,de már évtizedek óta harcol a világ az Alkaidával szemben, amelyről nem is tudjuk, hogy léteznek vagy nem léteznek. Nálunk nagyon is léteznek ezek a bűnözési formák, nagyon is sértik, fenyegetik a társadalom létét, biztonságát. Szétzúzzák a társadalom szöveteit, és oly mértékben lehetlenné teszik már az emberhez méltó életet, hogy pontosan az elnök úr által hivatkozott alaptörvénybeli 2. cikk, szabadság és felelősség, az emberi méltóság sérthetetlen. Hát az emberi méltóságot súlyosan sérti az, ha egy olyan büntetőrendszer működik Magyarországon, ideértve a rendőrséget, ideértve az ügyészséget, ideértve az országgyűlésnek azon felelőseit, és a kormányzat azon felelőseit, akik a büntetőjogi normákat alkotják, hogy egyszerűen nem működik Magyarországon hatékonyan a bűnüldözés, és ezért ennek egy erős eszköze a Btk. Nyilván nem kizárólagos eszköze, ezt jól tudjuk, egy végső eszköz a büntetőjog, hiszen azon társadalmi rétegeket is végre úgy kellene megközelíteni, akik egyes bűncselekmény típusok mögött jelen vannak, ahogy azt valóban elvárható lenne, tehát nem kivételezni őket, nem egy jogon fölüli helyzetbe helyezni, hanem rájuk is vonatkoztatni a jogszabályokat. Tehát mi ezt fogjuk számon kérni, mi ezt a szemléletet fogjuk végigvinni, ennek szellemében beszélt Apáti

István képviselőtársam a büntethetőségi korhatár generális leszállításáról. Mi nagyon kitartunk emellett a 12 éves korhatár mellett, és igenis el fogjuk mondani, hogy Norvégiában, Svájcban 10 éves elkövető ellen is megindítható az eljárás, és igenis 12 éves korra már manapság kialakul a gyakorlatban az a felelősségtudat, amely miatt büntethető.

Vannak nagyon nem szeretett elemei ennek a Btk.-nak, amely átemeli a korábbiából, a jelenlegiből azokat az alapvető, szabadságjogokat sértő rendelkezéseket, amiket már rengeteget bíráltunk. Szerintem már államtitkár úr is tudja szerintem fejből, hogy mikre gondolunk, tehát hogy az ominózus lex tojás törvény, a 2008. év elején elfogadott törvénycsomag volt, amellyel számos olyan gyülekezési jog, egyesülési jog területén gyakorolt magatartást aránytalan, szükségtelen, az emberi jogi tesztnek nem megfelelő mértékben tettek büntethetővé, amely ellen a Fidesz is tiltakozott annak idején, és amelyet most ők átemelnek, sőt beemelnek a rendszerbe. Ilyennek volt tekinthető a jogosulatlan közbiztonsági tevékenység végzése. (Közbeszólásra.)

ELNÖK: Figyelmet kérek. Képviselő úr, minden felszólalást türelemmel hallgatunk.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Akinek van füle, az meghallja, kedves képviselőtársam. Akinek van nyitottsága erre, akinek nincs nyitottsága, annak 100 napon keresztül is magyarázhatjuk, úgyhogy továbbra is azt tudom mondani, hogy generálisan nekünk a büntetési rendszerrel van nagyon komoly gondunk. Nem hozza azt a remélt változást, amit elvár a társadalom.

Vannak persze, ahogy említettem, elfogadható és szimpatikus elemei, és elfogadhatatlan elemek pedig ezek a társadalom önvédelmét szankcionáló büntető, üldöző tevékenységek, vagy pedig a véleménynyilvánítási szabadságot sértő tényállások továbbörökítése, mint például a Holocaust-tagadás tényállásának továbbra is rendszerben tartása.

Ami egy új elem, talán erről Gyüre Csaba képviselőtársunk majd beszél, egy megdöbbentő, a Btk. 336. szakaszába javasolt rendelkezés, törvényhatósági rendelkezés elleni izgatásba belekerülnek az európai uniós normák elleni izgatás. Innét kezdve feltehetjük a kérdést, hogy az Európai Unió elleni kritika, vagy a gyarmatosítás elleni politikai harc vajon miképpen válik majd kiszolgáltatottjává ennek az új büntető törvénykönyvi tényállásnak, tehát megint eljutunk oda, hogy jogi gumibotokkal próbálják a magyar társadalom önvédelmét büntetni, üldözni.

A szexuális jellegű bűncselekmények körében van viszont egy örömdetes változás, itt elég jelentősen új fogalmakkal operál az új javaslat, ebben a mi értelmezésünk szerint szigorodás is felfedezhető, a szexuális erőszak tényállásának, a szexuális kényszerítés tényállásának megteremtésével, mert hogyha nem érte el a Btk.-ban megfogalmazott fenyegetés szintjét a szexuális cselekményre való kényszerítés, akkor az eddigi rendszerben csak sima kényszerítés volt, a mostani rendszerben viszont már önálló tényállási elismerést nyer, és a 3 év helyett 1-5 éves elismerést kapott.

A vérfertőzésnél viszont nem értjük, hogy miért kellett enyhíteni az 1-5 éves büntetési tételt például 3 évre. Tehát itt azért következtetlenségeket fedezünk föl.

A közfeladatot ellátó személyek körét például nagyon örömdetesesen bővítették ki postásokra, mentősökre, stb., ez a Jobbiknak is egy régi követelése volt. Azt is különben meg kell dicsérnünk, hogy rendszertanilag végre az értelmező rendelkezések nem a 137. szakasz környékére belesusztatva az általános rész és a különös rész között jelentek meg, hanem önálló, értelmezhető, kezelhető a záró rendelkezések között.

Aztán amit még értékként ki lehetne emelni a Csemegi-kódexből, és amit mindenképpen javasolnék önöknek is beemelni a rendszerbe. Itt önálló büntető törvénykönyvi tényállása volt a Csemegi-kódexben a magánosok elleni erőszak. Ez egy tipikus olyan

elkövetési forma ma manapság, amit ha felolvasom a törvényi tényállást, szerintem meg fogják érteni, hogy mire gondolok. Ha valamely csoport azon célból, hogy személyeken vagy dolgokon erőszakon kövessen el, valakinek a lakába, üzleti helyiségébe, bekerített birtokába betör, a csoportnak mindenik tagja magánosok elleni erőszak büntette miatt 2 évig terjedő börtönnel büntetendő. Sőt, ha valamelyik csoport nyílt helyen akár személyeken vagy dolgokon követ el erőszakot, mindenik tagja 3 évig terjedő börtönnel büntetendő. Tehát ez egy olyan irány, amit szintén ebből a kódexből nagyon erőteljesen lehet és kell követni.

A zsebszerződésekkel kapcsolatos szankciót mi is támogatjuk, mi szeretnénk, hogyha a családon belüli erőszak önálló büntető törvénykönyvi tényállásként megjelenne. Erre egy figyelemre méltó és értékes javaslatot nyújtott be a NANE és a Patent közösen. Nem tudom, itt az alkotmányügyi bizottságban még nem láttam kiosztva, de ezt az emberi jogi bizottságban megkaptuk, és gyakorlatilag egy nagyon figyelemre méltó és nagyon előremutató módon szankcionálná a sajnos több száz ezer, tipikusan nő és gyermek életét megkeserítő bűncselekmények elkövetőit. Ezek már feltárt, kutatott eredmények. Én most egyelőre valóban csak ennyit mondanék. Azt ígérve, hogy mi ebben a vitában nagyon határozottan és keményen számon fogjuk kérni a társadalom követeléseit egy kemény és határozott, és ugyanakkor emberközpontú, de mégis rendközpontú Btk.-val szemben, és csak akkor tudjuk támogatni ezt a büntető törvénykönyvi javaslatot, ha ezeket a módosító javaslatainkat, amelyeket előterjesztünk majd a vita során támogatni fogják, vagy legalábbis azoknak a legértékesebb, legfontosabb részeit támogatni fogják. Köszönöm a figyelmet.

(Az elnöklést dr. Salamon László elnök veszi vissza.)

ELNÖK: Köszönöm. Az ülésvezetést érintő megjegyzésére képviselő úrnak, valóban el kell fogadnom azt, hogy a halálbüntetés abban az értelemben vett *expressis verbis* kifejezésformában, hogy maga a halálbüntetés szó mint kifejezés nem szerepel az alkotmányban. Abban az értelemben viszont, hogy minden embernek joga van az élethez, és hozzáteszük azt az alkotmánybírói értelmezést, ami az élethez való jogot tette, egyértelmű az alkotmány rendelkezése. De elfogadom, hogyha az *expressis verbis* kifejezésen szavak tényszerű előfordulását értjük, akkor ebből a szempontból pontatlan volt az a megjegyzésem, hogy ez *expressis verbis* szerepel. Úgyhogy ennyit a korrektség jegyében fontosnak tartottam hozzátenni. És azért az ülés átadása nélkül, mert ez ülésvezetési kérdés volt.

Utoljára szólásra Gyüre Csaba képviselő úr, alelnök úr jelentkezett, megadom a szót.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Először is egy kritikát szeretnék megfogalmazni az előterjesztővel szemben, amit már sokan megtettek. Egyértelmű számomra az, hogy amennyiben társadalmi vita zajlik, mi annak a célja. A társadalmi vitának az a célja, hogy a törvényekbe beépüljenek, érvényesüljenek azok a szempontok, amelyeket különböző szakmai, társadalmi szervezetek megfogalmaznak. Akár kritikát, akár építő jelleggel. Az, hogy ezt csak a minisztérium kapja meg, ez abból a szempontból nem jó, hogy ő a törvény előterjesztője, de gyakorlatilag ő nem rendelkezik törvényhozói hatáskörrel, és az pedig nyilván a Magyar Országgyűlést illeti, és ezeket a szakmai szempontokat, irányokat, amelyeket meghatároznak a külső szervezetek, és általában a szakmai szervezetek, ezeket szerintem az országgyűlési képviselőknek kellene mérlegelniük, kellene megismerniük, hogy ezek kellőképpen beépüljenek.

Többször elhangzott már a hozzászólások során az a politikai nyomás, ami adott esetben a büntető törvénykönyvet változtatja. És ebben az esetben nyilván, amikor a kormány az előterjesztő vagy egy minisztérium, akkor bizonyos politikai szempontok érvényesülnek. És ez esetben mindenféleképpen egy politikai szűrésen mennek keresztül ezek a szakmai szervezetektől érkező és társadalmi szervezetektől érkező javaslatok. És adott esetben vagy

beépülnek mint ahogy államtitkár úr elmondta, illetve elnök úr is elmondta, hogy az eredeti javaslatához képest közel 30 helyen történt változás. Tehát ezek vagy beépülnek, vagy nem épülnek be, és azért én nem mondanám, hogy egy ekkora törvényjavaslatnál egy harmincpontos változás, amelybe adott esetben egy nagyon kicsi és vagy egy vagy szónak is jelentősége van, és ezt is figyelembe vesszük, hogy olyan komoly átalakításon menne keresztül egy törvényjavaslat akkor, hogyha figyelembe veszi a társadalmi vita során felmerült érveket. Tehát én ezt nem látom oly mértékben beépültnek ebbe a rendszerbe.

Nyilván akkor látnám, hogyha ezek nekünk is rendelkezésre állnának, ezek a szakmai vitaanyagok, hozzászólások, módosító javaslatok, akkor mi is el tudnánk dönteni, és mi is nagyobb felelősséggel tudnánk véleményt alakítani ezekben a kérdésekben. Én egyébként a magam részéről egyáltalán nem értem azt a hozzáállást, hogy ezt miért kell titokban tartani az országgyűlési képviselők előtt. Hiszen valamennyiünk számára, akik bekerültünk a Magyar Országgyűlésbe, hiszen egy célunk, legalábbis az kellene hogy legyen, hogy a lehető legjobb törvényeket hozzuk meg, és ehhez képest, hogyha az igazságügyi minisztérium el akarja titkolni azokat a javaslatokat az országgyűlési képviselők előtt, akkor egyáltalán nem értem ennek a jogpolitikai okait, hogy mi lehet az. Adott esetben nyilván egyetlen egy dologra tud gondolni az ember, hogy kitűnő érveket kívánnak elhallgatni, amit önök nem akartak a Magyar Országgyűlés tudomására hozni, és ezért olyan jogszabályt akarnak alkotni, ami nem mindenben a legjobb. Tehát nyilván egy ilyen dolog vetődik fel az emberekből, az országgyűlési képviselőkben, és én éppen azt gondolom, hogy ezáltal ez egy politikai öngól, hogyha ezt nem bocsátják az országgyűlési képviselők rendelkezésére. Én azt gondolom, hogy „holnap kapjuk meg”, ez már késő, hiszen ennek a vitája megkezdődött, itt a bizottságban, a holnapi napon a plenáris ülésen a vezérszónoki felszólalások lesznek, tehát én azt gondolom, hogy már régen elkésett ezzel az igazságügyi minisztérium. Ezt már hetekkel ezelőtt, amikor ezt feltette a honlapjára, ezzel együtt legalább az országgyűlési képviselők számára nyilvánosságra kellett volna hoznia.

Ennyit akartam ezzel kapcsolatosan előzetesen elmondani. Mivel már rengeteg ok, érv elhangzott, én ezeket nem kívánom megismételni. Néhány dolgot azonban még szeretnék elmondani. Itt reagálnék Steiner Pál képviselő úr által elmondottakra, egyrészt a halálbüntetésről, másrészt a politikai okból történő büntetőtörvénykönyv-változtatásról, amelyről Steiner képviselő úr tartott itt egy értekezést. Azzal teljesen egyetértek, bármilyen fura, amit Steiner Pál úr elmondott, hogy politikai okból egy-egy kormány ne változtassa meg a büntető törvénykönyvet. Nekem egy bajom van, hogy addig, amíg a szocialisták voltak hatalmon nyolc éven keresztül, folyamatosan ezt tették. Tehát nagyon könnyű ellenzékből meghatározni. Ez a tipikus kettős mérce. Amikor más ne tegye meg, én pedig megtehettem nyilvánvalóan, hiszen ne beszéljünk másról mint a 2006 őszi események kapcsán, amire Gaudi képviselőtársam is már hivatkozott, hogy milyen büntetőtörvénykönyv-módosítások történtek, folyamatosan pönalizálta az akkori parlamenti többség azokat a cselekményeket, amelyek történtek a társadalomban, amelyek nyilván a Gyurcsány-kormány leváltása érdekében próbáltak demonstrációkat szervezni. Ezeket próbálta beszűkíteni akár a gyülekezési jog korlátozásával, akár az egyesülési jog korlátozásával. Ezekhez döbbenetes módon büntetőjogi felelősséget társított nagyon sok esetben, és ezek voltak az abszolút kivívó esetek, amikor a büntető törvénykönyv módosult politikai okokból. nagyon fontosnak tartottam az elnök úr hozzászólását ezzel kapcsolatban, aki nagyon fontos értékelvalapot határozott meg, hogy milyen alapon kell betennünk valamilyen törvényi tényállást a büntető törvénykönyvbe. Ez pedig az volt, amit elnök úr elmondott, hogy morális alapon kell hogy álljon az, amit mi büntetni rendelünk. És ezek az esetek azok pontosan, ezek a politikai okból bekerülő módosítások azok, amelyek abszolút nem morális alapon állnak, sőt a társadalom többségének a moralitása alaphelyzetével messzemenőleg szembe mentek ezek a büntetőjogi jogszabályok, amikkel az emberek többsége nem értett egyet, de sajnos mivel politikai

többség volt a Szocialista Pártnak ebben a nyolc évben a Magyar Parlamentben, ezért ezt el kellett szenvednünk. Az már teljesen más kérdés, hogy azt vártuk 2010-től, amikor elsöpörte ezt a rendszert a népharag úgymond egy négyötödös többséggel éppen azért, mert nem volt meg a morális alapja sem, ha már a büntető törvénykönyvnél járunk, ezekhez a változásokhoz, de sok minden más társadalmi változásra sem, ezért elsöpörte a népharag, és ehhez képest a Fidesz-KDNP-s kétharmados többség ezeket a szabályokat nemhogy megváltoztatta volna, hanem még túllícitálta. És sajnos azt kell hogy lássuk, hogy ezek a paragrafusok sorra bent maradtak a jelenlegi büntető törvénykönyv módosításában is.

Én annak idején, amikor ezt tárgyaltuk, már lassan két évvel ezelőtt, eléggé éles hangú kritikát fogalmaztam meg azzal kapcsolatban, amire már Gaudi képviselőtársam is utalt, például a nemzeti szocialista rendszer bűneinek a nyilvános tagadása, amivel valóban egyetértünk, és itt külön kell választani teljes mértékben a moralitást és a büntethetőséget, hogy nyilván az embereknek kell ezzel kapcsolatban egy értékítéletet mondania, hogy ők hogyan gondolják. De ezt nem szabad büntethetővé tenni, semmilyen formában történelmi tényeket, történelmi adatokat nem szabad pönalizálni egyetlenegy országban sem, hiszen az a demokráciával, a demokratikus folyamatokkal nagyon alapvetően szembe megy, és nem lehet ilyen dogmákat felállítani, hiszen ez álláspontom szerint középkori szintre viszik le. Gondolok itt, amit korábban is elmondtam, akár amikor azzal büntettek embereket, hogy isten egylényegű vagy háromlényegű, és ezáltal akár máglyahalált is lehetett halni, mert ilyenek voltak a törvények. Körülbelül ennek a szintjére megyünk le, amikor történelmi kérdéseket vitatunk.

Döbbenetes módon itt egy továbbfejlesztését látom ennek a törvénynek, amit annak idején kitaláltak, mégpedig a 333. §, amely kiegészül kettő szóval, amely két szó az „igazolni igyekszik”. Tehát a tagadással kapcsolatban, vagy a bűnök kisebbitését valaki igazolni igyekszik. Tehát itt már ott tartunk, hogy a történelmi kutatások is bűncselekménynek minősülnek, hogyha valaki ez irányba kutatna történelmet, kutatná a múltat, akkor az már önmagában bűncselekmény és börtönbe fog kerülni. Tehát ez számomra teljes döbbenet, hogy most már a történelmi kutatásokat is igyekeznek meggátolni büntetőjogi eszközökkel, ez szerintem elképesztő.

Ugyanilyen döbbenetes számomra a 336. paragrafus, ami azért érdekes. Amikor egy európai uniós jogi aktus ellen valaki általános elégedetlenségre uszít, büntettet követ el, és 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, hirtelen az embernek eszébe jut az, hogy a 2014. május 1-je a földmoratóriumnak a megszűnése, a külföldiek földvásárlásának megszüntetése, és olyan képzet adódik az embernek, és ne legyen igazam ebben, hogy adott esetben mint európai uniós jogi aktust el kell fogadnunk, hogy Magyarországon termőföld külföldiek részére elidegeníthető, és aki ezzel Magyarországon elégedetlenségre próbálja rábírnival az embereket, az büntettet követ el, és 3 évig terjedő szabadságvesztéssel lesz büntethető. Hát ez számomra teljes mértékben döbbenetes és elfogadhatatlan, és valahol azt látom, hogy ez a szólásszabadságot, a véleménynyilvánítás szabadságát fogja gátolni, és nem látom azt az egészséges mértéket, ami különbséget tenné egy büntethető cselekmény és egy nem büntethető cselekmény között. Itt nem látszik az az erkölcsi, morális alap, amelyről például elnök úr is beszélt, hogy mindennek ott kell állnia e mögött. Itt én inkább azt látom, hogy inkább elvtelen alapot, egy alapvető emberi morál elleni cselekedetet akar büntetőjogilag védeni ezzel a törvényi tényállással az előterjesztő.

Amire még többször hivatkoztunk, örülünk annak, hogy benne van a Btk.-ban, amelyet egyébként Tasz például bírál ebben a beadványában, amely az állami jelképek büntetőjogi védelmét jelenti, ezzel messzemenően egyetértünk. Mi már többször adtunk be erre vonatkozóan módosító javaslatot, hogy ebbe vegyük be a Szent Koronát is. Ezt sajnos hiányoljuk, pedig annak idején arról volt szó, hogy majd esetleg a Btk. módosításban ezt

hozzuk szóba, és akkor majd ez bekerül. Természetes, hogy ezzel kapcsolatosan fogunk módosító javaslatot benyújtani.

Aztán általában a különös résznél a köznyugalom elleni bűncselekménynél, illetőleg a közigazgatás védelmére hozott bűncselekményekkel kapcsolatban vannak problémáink elsősorban. Például a közigazgatási rendszer elleni bűncselekmények közül a 350. paragrafus egy kicsit hiányos, hiszen azzal egyetértünk, hogy a választójog megsértése esetén a büntetőjogi vonatkozásnak, tehát büntetőjogi szankciónak életbe kell lépnie, azonban amit mi nagyon gyakran hiányolunk már évek óta, ez a kopogtatócédulák hamisításával kapcsolatos visszaélések büntethetősége, amely jelen esetben sincsen benne a törvényben, holott ez az egyik legáltalánosabb a választójogi rendszer elleni tett, amit viszont álláspontunk szerint pönalizálni kellene mindenféleképp. Nyilván erre vonatkozóan is fogunk beadni majd módosító indítványt.

Gaudi képviselőtársam már beszélt a közbiztonsági tevékenység jogellenes szervezéséről, amely sajnos már a Fidesz-kormány idejében életbe lépett, álláspontunk szerint abszolút politikai indíttatásból. Bejött, törvényi tényállás lett, és ezzel szintén nem tudunk egyetérteni.

Ami pozitívat is mondjak róla, a Jobbik Magyarországért Mozgalom a büntethetőségi életkor leszállítását már régen kezdeményezte. Ezzel kapcsolatosan már itt az Alkotmányügyi bizottságban is folytattunk parázs vitát korábban. Örülünk, hogy legalább részben ez az indítványunk ebben az új büntető törvénykönyvbe már bekerült.

A jogos védelmi helyzetről Apáti képviselőtársam részletesen szólt. Itt erős ellentmondást látunk abban, amit Répássy államtitkár úr elmondott, mert kifejezetten figyeltem és jegyzeteltem a szavait, és ezzel kapcsolatban államtitkár úr elmondta, hogy a jogos védelmi helyzet kiszélesítése, a törvényi vélelem, az arányosságról beszélt és az arányosság megszüntetéséről. Ehhez képest teljes mértékben benne van az arányosság, és erről Bárándy képviselőtársam is kifejtette már korábban a véleményét. Tehát álláspontunk szerint ez mindenképpen visszalépés.

Még egyetlen dologról, a halálbüntetésről nagyon röviden, Steiner Pál képviselőtársam szavaira, mert mondtam, hogy kis dologra fogok, az ő hozzászólására reagálni. Egyrészt arra, hogy miért nem szabad politikai okokból a büntető törvénykönyvet folyamatosan módosítgatni, ezt elmondtam, a másik a halálbüntetéssel kapcsolatban Steiner képviselőtársam kifejtette azon véleményét, hogy tulajdonképpen a hozzá nem értő bírászkodás a halálbüntetés. Nem bírászkodás, ahogy ő mondta, hanem megsemmisítés. Akkor itt ezer esztendőig a nagyvilágban, Amerikában és nagyon sok országban még mindig a hozzá nem értők bírászkodnak, hiszen a halálbüntetés ma is érvényben van, és Steiner képviselőtársam elmondott egy példát a vallásos megtérés, amikor valóban egy gyilkosságot, emberölést elkövetett személyt, akit akár halálra is lehetett volna ítélni, de kitöltötte a büntetését, és megtért, és azóta példás, példamutató életet él. Nyilván tudunk ilyen példákat is elmondani, azonban azt is be kell hogy lássuk, hogy sajnos nem ez a nagy magyar valóság, inkább azt halljuk sorozatban Magyarországon, hogy a büntetés-végrehajtási intézetből frissen kiszabadult elítéltek újabb és újabb erőszakos bűncselekményeket nem egyszer egy hónapon belül, két hónapon belül, élet elleni bűncselekményeket követnek el. Itt felhívom a figyelmet a társadalom veszélyességére, illetve arra, hogy mi a jobb a társadalomnak. Abban az egy esetben egyet tudok érteni azokkal a véleményekkel, hogy a halálbüntetésre nincs szükség Magyarországon, ha megfelelő alternatív megoldást tudunk kitalálni. Azonban a társadalom számára az kifejezetten nem jó, álláspontom szerint, ha egy elítélt 40-50 évet fog még napi 9 ezer forintért a társadalom nyakán élösködni, fogja esetleg terrorizálni a rabtársait. Abban az esetben, hogyha megfelelő körülményeket tudnánk teremteni a büntetés-végrehajtás során, és itt kitérnék a Jobbiknak az egyik programjára, az önfenntartó börtönökre, de csak egyetlenegy gondolat erejéig, mert itt már továbblépünk a büntető törvénykönyv keretein kívülre.

Mégpedig az, ha megfelelő módon tudnánk biztosítani a raboknak a foglalkoztatottságát, az ,hogy kőkemény munkával, önfenntartó módon megtermeljék azt, amibe a tartásuk kerül, ebben az esetben tartanánk esetleg kiválthatónak a halálbüntetést. A jelenlegi helyzetben álláspontunk szerint nemcsak azért, mert ez társadalmi igény, hiszen nyilvánvalóan tudjuk, hogy Magyarországon a társadalom 70-80 százaléka egyetért a halálbüntetés visszaállításával, másrészt én nagyon fontosnak tartanám azt is, hogy erről az országgyűlés döntsön. Hiszen úgy tudom, hogy talán az egész világon Magyarország az egyetlen olyan ország, ahol nem az országgyűlés döntött a halálbüntetés hatályon kívül helyezéséről és megszüntetéséről, hanem az Alkotmánybíróság.

És mindenütt máshol, ha volt is ilyen döntés, azt vagy megerősítette, vagy pedig másfajta szabályozást hozott a parlament. Itt viszont gyakorlatilag az nem történt meg, ezért is szükséges lenne az, amit már itt többen többek között még kormánypárti képviselő is felvetette, többek között Turi-Kovács Béla is ennek a kérdését, hogy ezzel foglalkoznánk és döntenénk. Ebben a parlament, természetesen a Jobbik Magyarországért Mozgalom adott körülmények között kiáll a halálbüntetés visszaállításáért. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm. További hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. A vitát lezárom. Válaszadásra megadom a szót az államtitkár úrnak.

Dr. Répássy Róbert visontválaszai

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Először is nagyon köszönöm, hogy tárgyilagos vita folyt a büntető törvénykönyv előterjesztéséről, másrészt pedig szeretném előre bocsátani, hogy nem fogok tudni minden véleményre válaszolni, de inkább, gondolom, a vélemények kifejtésének a kezdete volt csak a mai bizottsági ülés, hiszen még az általános vita is két részletben az Országgyűlés előtt zajlik majd, és elképzelhető, hogy még a részletes vitában is a bizottsági üléseken fogunk tudni egyes konkrét felvetésekről dönteni, illetve vitázni.

Én a következő témákat emeltem ki, és majd jelzem, hogy mely képviselők vetették fel, bár nagyon sok témát már több képviselő is felvetett.

Bárándy képviselő úr felvetette általában a büntető törvénykönyv szigorút, illetve a büntetési tételek vagy a büntetés szigorát mint eszközt. Én arra hívom fel a figyelmet, hogy 2009-ben és 2010-ben nem a mostani kormány, hanem az előző kormány előterjesztésére születtek olyan büntető törvénykönyv-módosítások, amelyek megítélésem szerint, ha ilyen egyszerűen akarjuk a büntetőjogot leírni, hogy szigorítás vagy enyhítés, szóval 2009-ben és 2010-ben inkább a szigorítást mutatták ezek a büntető törvénykönyv-módosítások, tehát azt feltételezem, hogy a szocialisták részvételével, sőt irányításával működő kormányok is valamilyen visszatartó erőt mégiscsak tulajdonítanak a büntetőjog szigorának. Sőt, nemcsak a büntetőjogban, hanem, hogyha emlékeznek arra, hogy a közlekedési szabályok szigorítása tekintetében az előző kormány egy kormánybiztost működtetett az új rend kormánybiztosa címen, aki az én emlékezetem szerint rendkívül sok KRESZ-szigorítást javasolt a kormánynak, és rendkívül sok ilyen szigorítás következett be. Ebből az én értelmezésem az, hogy a szocialista kormányok is hisznek azért a szigorítás jelentőségében és visszatartó erejében, legfeljebb nem azoknál a bűncselekményeknél, ahol mi javasoljuk a szigorítást. Például 2009-ben szerintünk meglehetősen csekély súlyú bűncselekmények esetén is bevezettek előkészületi alakzatokat, megjegyzem, hogy ezt most mi kihagytuk az új büntető törvénykönyv tervezetéből, tehát például az egyesülési vagy gyülekezési szabadság megsértése, ami egy három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény, indokolatlan, hogy ennek az előkészülete is büntetendő legyen. Tehát azokat a szigorításokat, amelyeket, most nem az itt elhangzott, hanem egy máshol általam olvasott szóhasználat

élve, amely szigorításokat esztelen szigorításnak tartottuk, azokat a 2009-es és 2010-es szigorításokból is kivettük, és nem tartalmazza az új Btk. ezeket a szigorításokat.

Szóval azt akartam ezzel mondani, hogy szerintem, és akkor egy kicsit általánosságban mondva, szerintem a büntetőjog-tudomány, a kriminológia vitatkozik azon, hogy vajon a szigorúbb büntetéseknek van-e elrettentő hatása. Nem egyértelmű az az álláspont, hogy közömbös a büntetés mértéke az elrettentés szempontjából, és hogyha a büntetőjog-tudomány nem tud ebben dűlőre jutni, akkor még inkább azt a megoldást választjuk, hogy ha már kísérletezünk, inkább a szigorú büntetésekkel szeretnénk kísérletezni, és nem az enyhébb alternatív büntetésekkel. Hiszen ezt nem tekinthetjük tudományos igazságnak, hogy kizárólag az alternatív büntetések lennének célra vezetőek.

Bárándy képviselő úr és mások is felvetették a bírói mérlegelés szűkítésének a kérdését. Én szeretném azt mondani, hogy a mérlegelés, tehát egy büntetőügyben a mérlegelés két szereplőn múlik: egyrészt van egy jogalkotói mérlegelés, hiszen ezt nevezzük a tetterányos büntetőjognak, hiszen, amikor a jogalkotó, a törvényhozó mérlegeli azt, hogy egyes bűncselekmények milyen súlyú büntetést érdemelnek, akkor már egyfajta mérlegelést elvégez, és természetesen van egy jogalkalmazói mérlegelés is. Szerintünk a bírói mérlegelés nem abszolút mérlegelés, Magyarországon nem kádi bíraskodás van, hanem ahogyan az alaptörvény is mondja, a törvénynek alárendelten működik a bíró. Tehát a törvény keretei között mérlegelhet a bíró, a törvény által megszabott keretek között. Mióta létezik írott büntető kódex Magyarországon, azóta ez így van, hogy törvényi keretek között lehet csak mérlegelni, és szerintünk ebben az is benne van, hogy a jogalkotónak is joga van mérlegelni, és joga van egyes bűncselekményeket súlyosabbnak megítélni.

A három csapásnak nevezett intézmény több képviselőnél felmerült. Itt szeretném azt leszögezni, megint csak visszanyúlva a 2009-es módosításokhoz, hogy az úgynevezett erőszakos többszörös visszaeső fogalmát 2009-ben alkotta meg az Országgyűlés, felismerve a mi javaslatunkban rejlő lényegét, mely szerint a visszaeső bűnözők között van egy olyan kategória, amely kifejezetten speciális bűncselekményeket követ el, tehát személy elleni erőszakos bűncselekményeket, és azt is felismerte már 2009-ben a kormány, hogy rájuk nézve különleges, speciális büntetési szabályokat kell előírni. Tehát szerintem ebben nincs vita közöttünk, hogy a visszaesők között ez a kategória, az úgynevezett személyek elleni erőszakos bűncselekményeket elkövetők kiemelt szabályokat indokolnak. Tehát idáig meg tudunk egyezni a három csapás alap gondolatában. Nyilván önök abban nem tudnak megegyezni, hogy mi legyen a büntetése az erőszakos többszörös visszaesőnek. Azért szeretném azt leszögezni, hogy nagyon kivételes az úgynevezett három csapás szabály alkalmazása, hiszen ahhoz mindenképpen súlyos bűncselekményeket kell elkövetni, hogy valakivel szemben ezt alkalmazzák, de ez is volt a célja ennek a szabálynak. Az volt a célja, hogy az elrettentő hatása, tehát a generális prevenció szempontjai erősek legyenek. És azt is szeretném leszögezni, hogy itt azért némi korrekciót végrehajt az új tervezet annyiban, hogy csak befejezett és csak időben elkülönülő bűncselekmények valósíthatnak meg olyan tényállást, amelyben a három csapás szabálya alkalmazható. Azért, hogy ne fordulhasson elő, hogy alaki halmazat vagy pedig kísérlet is megalapozza a három csapás szabály alkalmazását.

Az arányosság kérdéseit vetette fel Bárándy Gergely, mármint azt, hogy a jogos védelem szabályai között az arányosság mint szempont bekerül. Ez egy érdekes vita. Én fül- és szemtanúja voltam annak, hogy ez a javaslat konkrétan a Legfőbb Ügyészségtől érkezett, és azt kell, hogy mondjam, hogy a legfőbb ügyész büntetőjogi helyettesének véleménye pontosan egyes büntetőjog-tudományi véleményeken alapul. Viszont a mi megoldásunk a következő: annak ellenére, hogy a szükségesség mellett az arányosság is szerepelne a normaszövegben, az indoklásból kiderül, hogy ez nem jelent új mérlegelési szempontot, pontosabban nem szűkítési szempontot, tehát nem lehet úgy alkalmazni ezt az új szabályt, hogy azáltal további feltétele legyen a jogos védelem megállapíthatóságának. A jogos védelmi

helyzet vélelmével kapcsolatban, tehát az az új szabály, amely jogos védelmi helyzetet vélelmezne, ezzel kapcsolatban több képviselő is kifejtette az álláspontját. Apáti képviselő úrnak szeretném azt figyelmébe ajánlani, hogy amikor nincsenek meg ezek a törvényben felsorolt különleges szituációk, akkor is van jogos védelmi helyzet. Tehát előállhat jogos védelmi helyzet, csak ott az arányosságot mérlegelni kell, tehát soha nincs olyan eset, ahol a jogos védelemnek ne lenne szerepe, és ne lenne a büntetőjogban értékelhető. A mi javaslatunkban csak annyiban változtat, és abban szerintem egy jelentős változást hoz, hogy egyes elkövetési magatartások, egyes szituációk előidézik azt a helyzetet, hogy vélelmezni kell az élet ellen irányuló támadást, azaz az arányosság mérlegelését nem kell elvégezni a védekezőnek, sem pedig a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak nem kell elvégeznie, pusztán elég megállapítania azt a tényt, hogy ez a vélelem alkalmazható-e az ügyben. És ha alkalmazható, akkor nem is indul büntetőeljárás a védekezővel szemben. Ez egy nagy különbség, mert eddig minden esetben megindult a büntetőeljárás védekezővel szemben, legfeljebb a bíróság jutott arra következtetésre, hogy nem büntethető az elkövető. Itt ezekben a szituációkban nem fog megindulni. Bocsánat, megindul a büntetőeljárás, de nem emelnek vádat ellene, ez a pontos kifejezés, igen.

Azért az egy nagy különbség, mert ez tényleg azt jelenti, hogy a védekezőnek nem kell a büntetőeljárás súlya alatt állnia, miközben egyszer majd hosszú eljárás után megállapítják, hogy mégis jogosan védekezett.

Ipkovich képviselő úr és mások is a Csemegi-kódexet példaként hozták elő. Én csak annyi maliciózus megjegyzést szeretnék megtenni, hogy kíváncsi lennék, hogy Csemegi Károly milyen társadalmi vitát folytatott le, amikor megírta a Csemegi-kódexet. Valószínűleg kevésbé alapos társadalmi vitát folytatott le, mint mi, ennek ellenére a Csemegi-kódex mint etalon a büntetőjog-tudományban mégis létezik. Valószínű, hogy ennek az az oka, hogy Csemegi jól ismerte a magyar valóságot annak ellenére, hogy nem kellett különböző társadalmi részvételről szóló törvények alapján közzétennie mondjuk a tervezeteit.

A büntethetőségi életkort is felvetette Ipkovich képviselő úr, mármint azt, hogy ez minősítéstől függene, hogy egyes bűncselekmények esetén a büntethetőség életkorhatár hol húzódik. Én ezt nem így értékelem. Úgy értékelem, hogy bizonyos súlyos bűncselekmények elkövetése, súlyos, élet elleni bűncselekmények elkövetése esetén vizsgálható az elkövető büntetőjogi felelőssége, de ennek ugye egyrészt a beszámítási képesség vizsgálata is feltétele, tehát nem pusztán az életkor.

Másrészt nem alkalmazható büntetés az elkövetővel szemben, hanem csak intézkedés alkalmazható. Tehát erősen megszorítva kell azt értékelni, hogy 12 évnél idősebb személyek is büntetőeljárás alá kerülhetnek ilyen ügyekben, viszont hogy ezt miért javasoljuk, hogy törje át az országgyűlés a 14 éves generális büntethetőségi életkort. Azért javasoljuk, mert gyakorlati tapasztalat, hogy előfordul akár önálló tettesként vagy gyakoribb esetekben társtettesként, hogy 12 és 14 év közötti gyermekek súlyos élet elleni bűncselekmények elkövetésében vesznek részt. Nem állítom azt, hogy ez olyan nagyon nagy számban fordulna elő szerencsére. Összességében körülbelül 3-4 ezer közé tehető a 14 év alatti gyermekek által évente elkövetett bűncselekmények száma. 3-4 ezer bűncselekményt követnek el 14 év alatti személyek. Ennek csak egy töredéke az élet elleni bűncselekmény, de úgy ítéltük meg, hogy ezek olyan súlyos bűncselekmények, amely egy 12 éves gyermek esetén is a beszámítási képessége esetén felismerhetővé teszi a cselekmény súlyát vagy következményeit.

Ha nagyon egyszerűen akarok fogalmazni, azért az emberölés nem gyerekcsíny. Nem arról van szó, hogy a 12-13 éves gyermek ne tudná, hogy itt átlépett valamilyen határt, amit nem szabad átlépni. Ez nem egyszerűen erkölcsi határ, hanem valószínűleg egy pszichés határ, amit túllép egy gyermek. Azt mondták nekünk ezzel a kérdéskörrel foglalkozó emberek, hogy az a tapasztalat, hogy minél fiatalabb korban követnek el erőszakos bűncselekményt fiatalok, annál durvább az elkövetés módja. Valószínűleg azért, mert

nem alakultak ki olyan gátlások még, amelyek az elkövetési mód szempontjából gátlást jelentenének. Nagyon furcsa jelenség, hogyha elkövetnek ilyen fiatal korban személy elleni erőszakos bűncselekményt, akkor általában kegyetlenebb az elkövetési magatartás, mint egy idősebb korban.

Jogos védelemről már beszéltem.

Gyüre Csaba alelnök úr ismét megemlítette vagy hát felidézte azt, hogy az igazságügyi szervek véleményének a beszerzése iránt érdeklődik. Megint le akarom szögezni, hogy ennek nincsen semmi akadálya, de úgy gondolom, hogy nem nekünk, hanem az igazságügyi szerveknek kell ezt a bizottság rendelkezésére bocsátani, vagy ad abszurdum a bizottsági ülésre is meg lehet egyébként hívni az igazságügyi szerveket. Én viszont teszek egy számon kérhető ígéretet. Én össze fogom gyűjteni a jobbikos módosító indítványokat. Ezeket megküldöm majd az igazságügyi szerveknek véleményezésre, és hogyha van közöttük olyan, amelyet az igazságügyi szervek támogatnak, akkor azt mi is támogatni fogjuk. Ha esetleg nem lesz közöttük olyan, akkor az nem ránk nézve jelent kritikát, azt gondolom.

Köszönöm szépen a figyelmüket, köszönöm, elnök úr.

Döntés az általános vitára való alkalmasságról, előadók állítása

ELNÖK: Köszönöm szépen. Határozathozatal következik, előtte még rögzítjük, hogy Mátrai Mártát Gruber Attila, és Varga Istvánt Vitányi István képviselő urak helyettesítik.

Kérdezem a bizottságot, hogy általános vitára alkalmasnak ítéli-e a törvényjavaslatot. Az igenlő szavazatok számolom. *(Szavazás.)* 18. Valakit kétszer helyettesítettek. 18 igen szavazat. Ellenszavazat? *(Szavazás.)* 5 ellenszavazat. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 3. megállapítom, hogy a bizottság a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak ítélte.

Köszönöm szépen államtitkár úrnak és munkatársainak a közreműködést, ezzel a napirendi pont végére értünk. Még előadót állítunk. Én vállalom a többségi álláspont képviselőjét, hacsak nincs, aki feltétlen ragaszkodna, hogy ő szeretne. Kisebbségi álláspont gondolom, megjelenik. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Vállalom.)* Akkor Gaudi-Nagy Tamás kisebbségi előadó. Változatlanul nem akar a szocialista párt részt venni? *(Dr. Bárándy Gergely: Majd vezérszónokin.)* Ipkovich képviselő úr? *(Dr. Ipkovich György nemet int.)* Jó, akkor a bizottság képviselőjében a bizottsági döntést én indokolom, a többségi álláspont bemutatásával, a kisebbségi álláspont bemutatását pedig akkor Gaudi-Nagy Tamás képviselő úrral bízva a bizottság.

Köszönöm szépen.

A médiaszolgáltatásokkal és a sajtótermékekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat

Következő napirendünk a médiaszolgáltatásokkal és a sajtótermékekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat. 33 módosító javaslat érkezett a bizottsághoz. A kormány képviselőjében változatlanul Répássy Róbert államtitkár urat tisztelhetjük. Haladunk a javaslatok sorrendjében. Az 1. pontban Mandur László, Lendvai Ildikó és Lukács Zoltán képviselők módosító javaslata következik, amely összefügg a 2, 5, 6, 7, 8, 9. pontban foglalt javaslatokkal. Először a kormány álláspontját kérdezem.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Elnök Úr! Csak tárcaálláspontot tudok közölni, mert a kormány nem tárgyalta még a javaslatokat. Ez mindegyikre vonatkozik. Az 1-es és az összefüggő módosító javaslatokat a tárcánk nem támogatja.

ELNÖK: Köszönöm. Megnyitom a hozzászólás lehetőségét. *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja a javaslatot? *(Szavazás.)* 5 igen, a bizottság egyharmada sem támogatja.

A 3-as javaslat Karácsony Gergely javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Nem ért egyet a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? *(Szavazás.)* 5 szavazatot kapott, a bizottság nem támogatja, egyharmadot sem kapott.
A 4-es pont alatt megint Karácsony Gergely módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? *(Szavazás.)* 22 igennel a bizottság támogatta.
A 10-es javaslat Karácsony Gergely módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 7 igennel a bizottság nem támogatja, nincs meg az egyharmad.
A 11-es pont alatt Karácsony Gergely javaslata ismét.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 22 szavazattal támogatta a bizottság.
A 12-es pont alatt Mandur László, Lendvai Ildikó, Lukács Zoltán módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Nem értünk egyet vele, az előző, 11. pontban foglalt módosító javaslat kezeli ezt a kérdést.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 5 igent kapott, a bizottság nem támogatja, egyharmadot sem kapott.
A 13-as javaslat Mandur László, Lendvai Ildikó, Lukács Zoltán javaslata, ami összefügg a 33-assal.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 5 igen, a bizottság egyharmada sem támogatja.
A 14-es pont alatt Novák Előd javaslata, összefügg a 15-ös ponttal.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 3 igennel egyharmadot sem kapott.

A 16-os javaslat szintén Novák Előd javaslata, összefügg a 18-as és a 20-as pontokkal.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 3 igennel egyharmadot sem kapott.

A 17-es pont alatt Karácsony Gergely módosító javaslata, amely összefügg a 19, 21, 22, 23-as pontokkal.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? Senki, egyharmadot sem kapott.

A 24-es jön, Karácsony Gergely módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 5 igennel egyharmadot sem kapott.

A 25-ös alatt Novák Előd módosító javaslata következik.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 2 igennel egyharmadot sem kapott.

A 26-os Karácsony Gergely módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Nem támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 5 igennel egyharmadot sem kapott.

A 27-es pont alatt Szabó Csaba módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 18 igennel Aa bizottság támogatja.

A 28-as alatt Szabó Csaba újabb módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):
Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 18 igennel a bizottság támogatja.

A 29-es Szabó Csaba módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ezt támogatja a tárca, csak szeretném felhívni a figyelmet, hogy a szövegben egy helyen szerepel az alkotmány kifejezés, ezt majd zárószavazás előtt alaptörvény kifejezéssel kell felváltani.

ELNÖK: Igen, ez egy koherenciaprobléma lesz a végén. Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 18 igennel támogatja a bizottság.

A 30-as alatt Szabó Csaba módosító javaslata következik.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 18 igennel támogatja a bizottság.

A 31-es pont alatt megint Szabó Csaba módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 18 igennel támogatja a bizottság.

A 32-es Szabó Csaba módosító javaslata.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ezt támogatja a tárca.

ELNÖK: Hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Ki támogatja? 18 igennel támogatja a bizottság.

A 33-as megvolt. Más nincs. Kérem szépen, ezzel a napirendi ponttal is végzetünk.

Egyebek

Egyebekhez van-e valakinek felszólalási szándéka? *(Nincs jelentkező.)* Péntekre fél 9-re tűztük ki a bizottság ülését, ennek az a feltétele, hogy érkezzen kapcsolódó módosító javaslatok ehhez a törvényjavaslathoz, amit nem tudunk előre. Amíg a bizottság titkárságától más értesítést nem kapunk, addig tessék érvényesnek tekinteni a fél 9-es bizottsági ülés kitűzését. Köszönöm szépen a mai munkát, a bizottság ülését berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 38 perc)

Dr. Gyüre Csaba
a bizottság alelnöke

Dr. Salamon László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia és Dancsecs Dóra